

Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg
t.a.v. de heer H.P.D. Lahaije
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

AANTEKENEN

Deurne, 23 juli 2018

Onze ref: 20170562 Windpark Greenport Venlo / Gemeente Venlo | BP

Uw ref.:

Behandelaar: Ruud Verkoijen

E-mail direct: r.verkoijen@gca.nl

Geachte heer, mevrouw,

Namens mijn cliënten,

Dien ik met deze brief een zienswijze in op zowel het ontwerp-inpassingsplan 'Windpark Greenport Venlo' als op de ontwerp-omgevingsvergunning voor de realisering van negen windturbines en een inkoop en onderstation.

Ontvankelijkheid

Het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning liggen vanaf woensdag 13 juni 2018 tot en met dinsdag 24 juli 2018 ter inzage. Gedurende deze termijn kan er op zowel het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning een zienswijze worden ingediend. Deze zienswijze wordt derhalve tijdig ingediend.

Bijlagen

- Geluidsrapport van Peutz (OA 15935-2-NO 1) van 24 oktober 2017 **(bijlage 1)**;
- Rapport van Peutz ten aanzien van (externe) veiligheid (OA 15935-1-001 1) van 24 oktober 2017 **(bijlage 2)**;
- Rapport van Peutz (6-2-2018) **(bijlage 3)**;
- Rapport van Peutz (27-2-2018) **(bijlage 4)**
- Medisch contact d.d. 22 maart 2018, Windmolens maken wel degelijk ziek **(bijlage 5)**;
- Artikel uit HARTBRUG magazine Jaargang 41, Nummer 2 April 2018 **(bijlage 6)**;

voorkomen doe je samen met

Goorts + Coppens bv

Schootense Dreef 31 + 5708 HZ Helmond + Postbus 41 + 5750 AA Deurne + 0492 544 435 + helmond@gca.nl
Heuvelstraat 14 + 5751 HN Deurne + Postbus 41 + 5750 AA Deurne + 0493 352 070 + deurne@gca.nl
www.gca.nl + KvK 13038224 + BTW NL800529777B01 + NL31RABO0121430111 St. Beheer Derdengelden

20170562

Pagina 2

31-07-2018

- Rapport "Gesundheitsgefahr durch die Anwendung überholter Normen und Richtlinien zur Bewertung von Schall, generiert durch große Windkraftanlagen" 24-3-2016 (**bijlage 7**).
- Zienswijze van de Actiegroep Windturbines Blerick (**bijlage 8**).

De zienswijze van de Actiegroep Windturbines Blerick maakt ook onderdeel uit van deze zienswijze en kunt u als hier ingelast beschouwen.

Zienswijze

1. Vooringenomenheid

Cliënten zijn van mening dat het besluit in strijd met artikel 2:4, eerste lid van de Awb tot stand is gekomen. Ingevolge dit artikel vervult het bestuursorgaan zijn taak zonder vooringenomenheid. Ingevolge het tweede lid waakt het bestuursorgaan ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden.

Het tweede lid van het artikel strekt ertoe om de burger een waarborg te bieden voor naleving van de in de in het eerste lid neergelegde norm. Daartoe wordt, niet aan de in de bepaling bedoelde personen individueel, maar aan het tot besluiten bevoegd bestuursorgaan, een zorgplicht opgelegd die in elk geval inhoudt dat door het orgaan wordt voorkomen dat de besluitvorming niet meer voldoet aan de in het eerste lid neergelegde norm.

De reden waarom wordt gesteld dat besluitvorming niet zonder vooringenomenheid zal plaatsvinden, is gelegen in het feit dat de provincie Limburg aandeelhouder is van de ontwikkelaar. De initiatiefnemer van dit project is Etriplus B.V.. Volgens de website van Etriplus B.V. bestaat deze B.V. uit vijf aandeelhouders:

[Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo](#). Dit ontwikkelbedrijf heeft als eigenaren: Horst aan de Maas, Venray, Venlo en de provincie Limburg. De belangrijkste kerntaken van het bedrijf zijn het (her)ontwikkelen, realiseren, uitgeven en beheren van percelen. Duurzaamheid en innovatie zijn hierbij leidende principes.

[Alliander](#). Door het aanleggen en onderhouden van energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland.

[ARCADIS Nederland](#). ARCADIS is wereldwijd toonaangevend als ontwerp- en adviesbureau voor de natuurlijke en de gebouwde omgeving. ARCADIS bedenkt duurzame oplossingen en levert hiervoor ontwerp-, advies-, project- en managementdiensten.

[Greenchoice](#). Greenchoice helpt de energievoorziening in Nederland duurzaam te maken. Greenchoice is een energiemeetschappij die uitsluitend duurzame energie levert. Daarnaast stimuleert Greenchoice zijn klanten om energie te besparen en zelf energie op te wekken.

[Ekwadraat](#). Ekwadraat initieert, ontwikkelt en begeleidt projecten op het gebied van duurzame energie en energiebesparing.

Uit deze informatie blijkt dus dat de provincie Limburg behoort tot het ontwikkelbedrijf Greenport Venlo en dat het ontwikkelbedrijf Greenport Venlo aandeelhouder is van Etripus.

De provincie Limburg heeft derhalve een rechtstreeks belang bij deze plannen en bij de besluitvorming en derhalve kan er geen sprake zijn van besluitvorming zonder vooringenomenheid. Immers, het niet vaststellen van het provinciaal inpassingsplan en het niet verlenen van de omgevingsvergunningen heeft directe gevolgen voor de opbrengsten die de provincie Limburg zelf uit het plan wil genereren.

2. Onjuiste uitleg van de Elektriciteitswet 1998

U hebt in uw publicatie over het coördinatiebesluit aangegeven dat u, omdat Etripus B.V. zich tot u heeft gewend met het verzoek om voor onderhavige locatie een inpassingsplanprocedure te starten, u op grond van de Elektriciteitswet 1998 gehouden bent om een inpassingsplan in procedure te brengen. Dat is een onjuiste uitleg van de Elektriciteitswet.

Artikel 9 e eerste en tweede lid van de Elektriciteitswet 1998 luiden als volgt:

1. Provinciale staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, gronden aan te wijzen en daarvoor een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen. De gemeenteraad is voor de duur van tien jaren na de vaststelling van het inpassingsplan niet bevoegd voor die gronden een bestemmingsplan vast te stellen.
2. Provinciale staten geven in ieder geval toepassing aan de bevoegdheid op grond van het eerste lid indien een producent een voornemen tot de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie als bedoeld in het eerste lid schriftelijk bij hen heeft gemeld en de betrokken gemeente een aanvraag van die producent tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen. Voor het doen van de melding en de daarbij te verstrekken gegevens kunnen provinciale staten een formulier vaststellen.

Waarschijnlijk trekt u uit het tweede lid van voornoemde bepaling van de Elektriciteitswet 1998 de conclusie dat u gehouden bent een inpassingsplan in procedure te brengen. Dat is echter een onjuiste uitleg van die bepaling.

Een belangrijke zinsnede van die bepaling is de volgende: "...de betrokken gemeente een aanvraag van die producent tot vaststelling dan wel wijziging van een bestemmingplan ten behoeve van de realisatie van dat voornemen heeft afgewezen."

Als dus een aanvraag om een bestemmingsplan is afgewezen, dan dient u toepassing te geven aan de bevoegdheid om een inpassingsplan vast te stellen.

In onderhavige situatie is er echter geen sprake van een afgewezen aanvraag. Dat zou zich voor hebben gedaan als de gemeenteraad had geweigerd om een bestemmingsplan in procedure te brengen maar dat is niet het geval. Er is immers een bestemmingsplan in procedure gebracht maar daar heeft de gemeenteraad uiteindelijk negatief op beslist. Kortom, de aanvraag is niet afgewezen maar in procedure gebracht waarop vervolgens door de gemeenteraad een besluit over is genomen.

3. Herhaalde aanvraag zonder nieuwe feiten en omstandigheden

20170562

Pagina 5

31-07-2018

Op 12 maart 2018 heeft de gemeenteraad van Venlo al een besluit op de aanvraag genomen. Volgens artikel 4:6, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht, is de aanvrager van een nieuwe aanvraag, na een geheel of gedeeltelijke afwijzende beschikking, gehouden nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden te vermelden. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het “ne bis in idem-beginsel”.

In dit geval is er door de gemeenteraad van Venlo een besluit genomen op de ingediende aanvraag voor 9 windturbines.

In de publicatie over het coördinatiebesluit geeft u aan:

“Het voornemen is dat het inpassingsplan qua opzet en inhoud gelijk is aan de ontwerpbestemmingsplannen ‘Windpark Greenport Venlo, deelgebieden Zaarderheiken en Trade Port Noord’ en ‘Windpark Greenport Venlo, deelgebied Horst aan de Maas’, zoals die eerder in de resp. de gemeente Venlo en de gemeente Horst aan de Maas in procedure zijn geweest. “

Het staat dus vast dat er sprake is van een herhaalde aanvraag waarbij er geen sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden en zijn deze ook niet door de aanvrager vermeld. Simpelweg omdat deze er niet zijn.

Nu er sprake is van een herhaalde aanvraag, had u de aanvraag af moeten wijzen met verwijzing naar het afwijzende besluit van de gemeenteraad van Venlo.

Daarbij komt dat uit de publicatie van de gemeente Venlo blijkt dat tegen het niet vaststellen van het bestemmingsplan tot en met 20 juli 2018 de mogelijkheid bestond om in beroep te gaan. Deze termijn is inmiddels verstreken. Indien de initiatiefnemers geen beroep hebben ingesteld tegen het door de gemeenteraad genomen besluit, is er sprake van een besluit dat formele rechtskracht heeft gekregen en waartegen niet, via een provinciaal inpassingsplan, alsnog beroep kan worden ingesteld.

4. Bevoegdheid ontbreekt

Overigens ontbreekt de bevoegdheid om een beslissing te nemen omdat u als provincie de bevoegdheid tot het nemen van een besluit over dit soort zaken aan de gemeenteraad hebt overgelaten. U hebt immers met uw besluit van 13 december 2016 (kenmerkt 2016/99359 en 99362) besloten dat lid 1 en 2 van artikel 9f van de Elektriciteitswet 1998 niet van toepassing zijn op deze productie-installatie. Ik verwijs u hiervoor naar de ontwerp-

omgevingsvergunning van het college van burgemeester en wethouders van Venlo. Daarmee is, mede gelet op artikel 3.3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor), de bevoegdheid voor de besluitvorming bij de gemeente Venlo komen te liggen. Volgens categorie 20.5 van onderdeel C van Bijlage I Bor is de gemeente bevoegd gezag voor inrichtingen voor het omzetten van windenergie in mechanische, elektrische of thermische energie. Nu het bevoegde bestuursorgaan er reeds een besluit over genomen heeft, kan een ander bestuursorgaan niet alsnog een ander besluit nemen. Kortom, u bent niet langer bevoegd om een besluit te nemen.

5. Strijdigheid met het Verdrag van Aarhus

Op de onderhavige plannen is de Crisis- en herstelwet van toepassing. De huidige ter inzage liggende plannen behelzen een flink aantal plannen met bijbehorende onderzoeken. Daarbij komt dat een groot deel van de effecten, bijvoorbeeld op basis van geluid, ten aanzien van windturbines nog in onderzoek zijn. De onderzoeken die ten grondslag liggen aan de besluiten zijn zeer wetenschappelijk van aard. Doordat de Crisis en herstelwet van toepassing is, is er maar een zeer beperkt tijdspanne waarin omwonenden kunnen reageren op de plannen. De onderzoeken die ten grondslag liggen aan de plannen zijn het resultaat van jarenlang onderzoek, wetenschappelijke analyse en empirische toetsing.

Cliënten hebben wegens de beperkte periode om hun zienswijzen kenbaar te maken onvoldoende mogelijkheid hun positie deugdelijk te kunnen verdedigen, hetgeen strijd oplevert met het Verdrag van Aarhus alsmede het EVRM.

De zeer korte periode voor het indienen van zienswijzen en uiteindelijk beroep, gelet op de Crisis- en herstelwet, draagt er zorg voor dat burgers zich onvoldoende kunnen verdedigen tegen de voorgenomen plannen. Er bestaat een flink contrast tussen de positie van burgers en de betrokken overheden, aangezien de overheidsinstanties jarenlang doende zijn de plannen te ontwikkelen en ruimschoots de tijd hebben de plannen voor te bereiden en uit te zoeken, en burgers slechts enkele weken de tijd hebben hun rechtspositie en eigendommen te verdedigen.

De verplichting voor omwonenden om binnen zeer kort tijdsbestek te reageren op de zeer complexe plannen en onderzoeken, past niet in de grondgedachte van de Algemene wet bestuursrecht om zonder deskundige te procederen.

Dit voorgaande klemt te meer, nu uiteindelijk de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State niet alleen formele aspecten van de besluitvorming toetst, maar ook de materiele

aspecten. Cliënten zijn hierdoor in een nadeliger positie gekomen, hetgeen strijd oplevert met de Europese grondbeginselen vastgelegd in het EVRM.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is enkel bevoegd te oordelen over hetgeen in de bestemmingsplannen is omschreven en appellanten hiertoe aanvoeren in de beroepsgronden. Algemeen verbindende voorschriften, programma's en plannen, zoals het POL 2014, kunnen niet aan de bestuursrechter worden voorgelegd, aangezien dit geen appellabele besluiten zijn in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. In de inpassingsplanprocedures zal verwezen worden naar het planonderzoek en de achterliggende notities, plannen en algemeen verbindende voorschriften, zoals POL 2014. De achterliggende stukken, waartegen bewoners geen rechtsmiddelen kunnen aanwenden, zijn wel het vertrekpunt voor uw provincie en dus ook voor de inpassingsplanprocedures. Burgers komen met hun rug tegen de muur te staan, aangezien juist in de achterliggende stukken, zoals provinciale plannen, de locatie van de windturbines staat beschreven.

Vooraf omdat tegen een algemeen verbindend voorschrift, zoals het POL 2014, geen rechtsmiddelen open staan maar deze algemeen verbindende voorschriften wel van groot belang zijn bij een gerechtelijke toetsing, wordt in strijd met het Verdrag van Aarhus gehandeld.

6. Milieu-effectrapportage

Bij dit plan hebt u een reeds bestaand milieueffectrapport gebruikt. Vanwege de door u opgestelde oplegnotitie heeft de commissie voor de milieueffectrapportage op 10 juli 2018 een advies uitgebracht en daarbij is geconcludeerd dat de milieuonderbouwing onvoldoende is voor het antwoord op de vraag waarom de provincie ervoor kiest om juist hier een park in te passen. Op twee punten is extra informatie nodig, namelijk:

- een toelichting waarom de locatie 'Greenport' vergelijkbaar, geschikter of minder geschikt is ten opzichte andere mogelijke locaties voor windparken in Limburg. Daarbij moet in ieder geval worden ingegaan op de aspecten leefomgeving, landschap, natuur en energieopbrengst en de keuze voor locaties waarmee windpark 'Greenport' wordt vergeleken moet gemotiveerd worden;
- een beschrijving van mogelijke cumulatieve milieueffecten (met name Rosse vleermuizen) van windpark Greenport Venlo in combinatie met alle andere (toekomstige) windparken in Noord-Limburg.

20170562

Pagina 8

31-07-2018

De Commissie adviseert eerst de oplegnotitie hierop aan te passen en daarna pas een besluit te nemen over het PIP, zodat deze milieu-informatie nog een rol kan spelen bij afwegingen over het PIP.

In dat kader is dan ook van belang dat u motiveert waarom wordt gekozen voor 9 turbines in de gemeente Venlo en andere gemeenten, zoals Horst aan de Maas en Venray, buiten schot blijven.

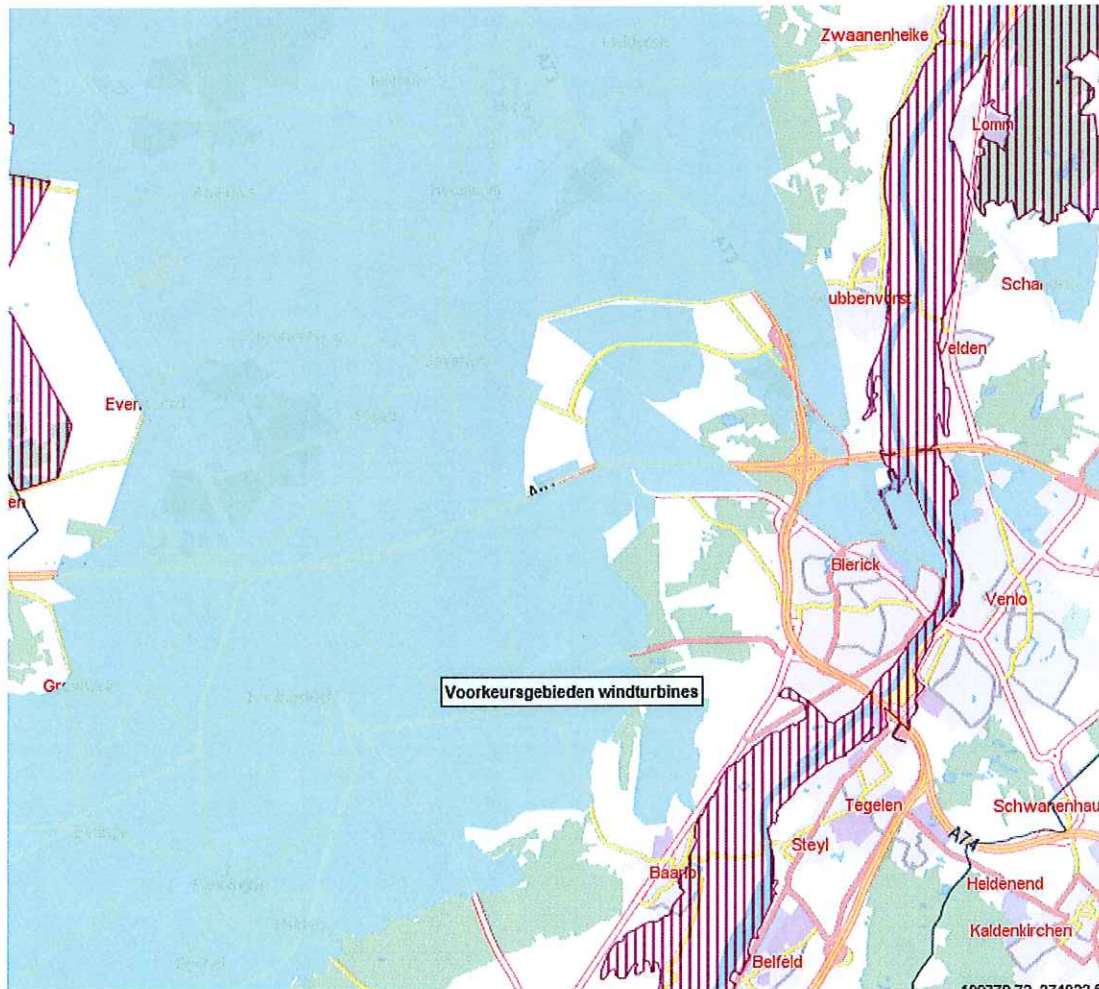
Immers, de Commissie voor de milieueffectrapportage geeft in haar advies aan:

"Het is niet aan de gemeenten Venlo en Horst aan de Maas om een vergelijking met locaties buiten hun gemeenten te maken bij het afwegen van de ruimtelijke inrichting van hun grondgebied. Het is wel aan de provincie om bij een PIP-procedure de locatiekeuze breder te onderbouwen dan alleen het grondgebied van een specifieke gemeente. Hiermee wordt duidelijk of de locatie op de Greenport vergelijkbaar, geschikter of minder geschikt is dan andere mogelijke locaties in Limburg.

De Commissie begrijpt de tijdsdruk op het project, maar vindt een goede locatieonderbouwing, waarbij ook onderzoek naar andere mogelijke locaties heeft plaatsgevonden, essentiële milieu-informatie voor de besluitvorming. Het feit dat andere locaties voor windturbineparken mogelijk niet vóór 2020 kunnen worden gerealiseerd, mag niet bepalend zijn voor de afbakening van het milieuonderzoek. De Commissie vindt het essentieel dat de vraag wordt beantwoord of er locaties zijn die vanuit milieuoogpunt meer voor de hand liggen. Voor dit PIP moet naar de mening van de Commissie een zelfde milieuonderbouwing beschikbaar zijn, als wanneer de provincie eerder, in het POL 2014, wel de keuze had gemaakt om zelf locaties te onderzoeken, af te wegen en eventueel aan te wijzen."

Hieronder treft u de kaart van het POL 2014 met voorkeursgebieden aan:

POL 2014: voorkeursgebieden windenergie

Ik heb deze kaart bijgevoegd om duidelijk te maken dat het volstrekt onlogisch is dat Venlo 9 windturbines op haar grondgebied toestaat terwijl gemeenten als Horst aan de Maas en Venray zich duidelijk hebben uitgesproken tegen het plaatsen van windturbines in hun gemeente. Juist over deze gemeenten liggen grote delen van het voorkeursgebied en dat geldt zeker niet voor Venlo. Waarom moet Venlo negen windturbines op haar grondgebied accepteren, waarvan er ook nog eens 5 buiten het voorkeursgebied liggen, terwijl de gemeenten waarop juist grote delen van het voorkeursgebied liggen simpelweg stellen dat ze geen windturbines toelaten?

Ter vergelijking, de oppervlakte van de gemeente Venlo is 129 km² (100.800 inwoners). De oppervlakte van de gemeente Venray is 165 km² (43.500 inwoners) en van Horst aan de Maas is 191 km² (42.180 inwoners).

	Venlo	Venray	Horst a/d Maas
Oppervlakte in km²	129	165	191
Aantal inwoners	100.800	43.500	42.180

Het kan niet zo zijn dat er in de gemeente met een beduidend groter oppervlak, met beduidend minder inwoners én met een groot deel van het voorkeursgebied halsstarrig weigert om windturbines toe te staan en dat Venlo dat dan maar voor haar rekening moet nemen.

De provincie heeft zich als doel gesteld dat 95,5 MW gerealiseerd moet worden. Zoals ook blijkt uit de beantwoording van de zienswijze (zie bijvoorbeeld pagina 69 van de Nota Zienswijzen) is het precieze type turbine nog niet bekend maar wordt uitgegaan van een maximaal geïnstalleerd vermogen van circa 3,6 - 4,5 MW per turbine. Deze negen turbines zouden 38 MW opleveren. Dat betekent ook dat 40% van de provinciale doelstelling in Venlo wordt gerealiseerd.

Deze cijfers benadrukken opnieuw dat er sprake is van een aanzienlijke scheefgroei ten opzichte van andere gemeenten in Limburg die halsstarrig weigeren om uitvoering te geven aan het provinciaal beleid.

Als medewerking aan dit plan wordt verleend, worden de inwoners van De Boekend en Blerick de dupe van de weigerachtige opstelling van andere gemeenten.

Er zijn legio andere mogelijkheden ,in voorkeursgebieden, waarbij windturbines op grotere afstanden van bebouwing kunnen worden opgericht.

In ieder geval moet het advies van de commissie MER er toe leiden dat er een gedegen, volwaardig én objectief onderzoek plaatsvindt naar alternatieven en dat er geen onderzoek wordt gepresenteerd die is toegeschreven naar een uitkomst van 9 windturbines in Venlo.

7. Voorzorgsbeginsel

Voor wat betreft het infrason geluid zijn er diverse buitenlandse wetenschappelijke rapporten die stellen dat er bij windturbines sprake is van gezondheidsschade door infrason geluid. Er zijn ook rapporten die stellen dat dit niet bewezen is. Feit is in ieder geval dat windturbines van deze hoogte nog vrijwel nergens zijn gerealiseerd en dat bij windturbines van deze hoogte geen onderzoek is gedaan naar de invloed op omwonenden.

Artikel 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verwoordt het zogenaamde voorzorgsbeginsel. De Europese Commissie heeft zich via een mededeling uitgelaten over de toepassing van dit voorzorgsbeginsel¹. Daarin is onder andere bepaald:

“Wanneer wetenschappelijke gegevens immers geen volledige risicobeoordeling mogelijk maken, kan men op basis van dit beginsel bijvoorbeeld de distributie van mogelijk gevaarlijke producten verhinderen of de producten zelfs uit de handel nemen.”

Het voorzorgsbeginsel heeft een nog bredere reikwijdte gekregen door de erkenning ervan door het EHRM bij de bescherming van het recht op leven en de bescherming van de leefomgeving (art. 2 en 8 EVRM).² Daar waar een activiteit een substantieel gevaar of risico mee kan brengen voor leven of gezondheid en dat risico zich nog niet heeft verwezenlijkt, bestaat er onder bepaalde voorwaarden toch een positieve verlichting tot ingrijpen. Dat is het geval als de overheid over voldoende wetenschappelijke of technische kennis beschikt, ook al kan niet met zekerheid worden gezegd dat een bepaald gevolg zal intreden. Het ontbreken van die zekerheid is geen rechtvaardiging om maatregelen ter voorkoming van ernstige en onomkeerbare schade achterwege te laten.³

Nu er verschillende rapporten zijn waaruit toch in ieder geval kan worden afgeleid dat windturbines van deze hoogte tot gezondheidsschade leiden, dient u als GS en PS uitvoering te geven aan het voorzorgsbeginsel en ik verzoek u dan ook met nadruk om geen medewerking aan deze plannen te verlenen of het aantal turbines terug te brengen tot vier

¹ Document 52000DC0001

² EHRM 27 januari 2009, 67021/01 (Tätar/Roemenië)

³ Barkhuijsen en Onrust 2010, p. 63 en EHRM Tätar/Roemenië en Case studies Jurisprudentie Veiligheid en gezondheid, Leerstoelgroep Staats- en bestuursrecht Faculteit der Rechtsgeleerdheid UvA

en maatregelen te nemen voor de bewoners van Heierhoeve. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald!

8. Goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten, op grond van artikel 3.26 lid 2 juncto artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening, in het provinciaal inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. U hebt niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbende nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doel.

U hebt in het ontwerp inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. U hebt de belangen van mijn cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in uw besluitvorming.

Bij een planologische afweging moet u nagaan of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Daarbij is niet relevant of aan de geldende (milieu)eisen wordt voldaan maar dient er een beoordeling vanuit een breder perspectief plaats te vinden. Er dient dan te worden nagegaan of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Ook indien aan geldende (milieu)eisen wordt voldaan, kan toch de conclusie worden getrokken dat er geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Hetzelfde geldt als op dit moment nog onvoldoende duidelijkheid bestaat over de effecten van deze windturbines, bijvoorbeeld met betrekking tot laagfrequent en infrasoone geluid.

Als Provinciale Staten hebt u een grote mate van beleids- en beoordelingsvrijheid. Om een gedegen en afgewogen besluit te kunnen nemen, dient u zich er van te vergewissen dat na het oprichten van de gevraagde windturbines een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in De Boekend en de Klingerberg gegarandeerd is. Indien er teveel onzekerheid bestaat over deze

garantie, dient u af te zien van het nemen van een besluit waarmee windturbines van 201 en 211 meter hoog worden gerealiseerd.

Mijn cliënten zijn van mening dat, indien u een besluit neemt tot vaststelling van het inpassingsplan waarmee de geplande windturbines worden gerealiseerd, u handelt in strijd met het vereiste van een goede ruimtelijke ordening omdat u geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat kunt garanderen.

Waarom er geen sprake is van goede ruimtelijke ordening, wordt hieronder nader toegelicht.

9. Het ontbreken van nut en noodzaak

Vanuit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening zal de toelichting van een inpassingsplan een verantwoording moeten geven van de in het plan gemaakte keuze van bestemmingen. Dat impliceert ook dat de nut en noodzaak van deze ontwikkeling verantwoord moet worden. In de plantoelichting van het inpassingsplan vermeldt u dat er in het Klavertje 4-gebied bedrijventerreinen worden gerealiseerd voor met name logistieke en agro-gerelateerde bedrijven. U geeft daarbij aan dat de ambitie is dat deze bedrijventerreinen zoveel mogelijk zelfvoorzienend zijn (o.a. energie). Dit gebruikt u als motiveringen van de nut en noodzaak maar is een oneigenlijk argument. Immers, binnen de locaties van Klavertje 1 tot en met 4 en Trade Port, bevinden zich gigantische hallen met logistieke bedrijven waar uw college of het college van de gemeente Venlo niets doet aan de duurzaamheidsgedachte. Deze logistieke hallen van grote multinationals lenen zich immers uitstekend voor het plaatsen van zonnepanelen zodat de lasten van windturbines van 211 meter hoog voor de bewoners in Blerick en de Boekend achterwege kunnen blijven.

Nu wordt een duurzaamheidsdoelstelling ingevuld ten laste van de bewoners van Blerick en Boekend terwijl deze doelstelling ook op een andere manier ingevuld had kunnen worden maar daar blijkbaar geen aandacht aan is besteed omdat verkoop van industriegrond aan grote multinationals zoals Michael Kors, Tommy Hilfiger etc. met de voorwaarde dat er zonnepanelen geplaatst moeten worden, waarschijnlijk niet had geleid tot verkoop van industriegrond. Kortom, er liggen geen duurzaamheidsmotieven maar economische motieven ten grondslag aan dit plan en daarmee is dit plan dan ook niet noodzakelijk. In ieder geval ontbreekt de noodzaak om het plan in deze omvang vast te stellen.

In het overzicht dat door Gedeputeerde Staten in het Statenvoorstel – informerend stuk in besluitvormingstraject – is gegeven van de lopende projecten ten aanzien van windenergie wordt een onjuist beeld geschetst van de noodzaak voor het realiseren van 9 windturbines. Hieronder treft u het overzicht van het voornemen aan zoals dat is opgenomen in het informerend stuk van GS aan PS over het voornemen om ten behoeve van de realisatie van het Windpark Greenport Venlo een inpassingsplan op te stellen. Die brief dateert van 24 april 2018 en is verzonden op 8 mei 2018 (kenmerk 2018/26811)):

De gemeenten en de projecten die de basis vormen voor het invullen van de windopgave zijn:

Gemeente	Project	Omvang (MW)	Stand van zaken
Venlo/Horst aan de Maas	Greenport Venlo	30	bestemmingsplannen zijn niet vastgesteld en omgevingsvergunning is niet verleend
Peel en Maas	Egchelseheide	15	omgevingsafwijkingsvergunning is afgegeven
Leudal	Kookepan	9	ontwerp omgevingsafwijkingsvergunning ter visie
	Heibloem	5	ontwerp omgevingsafwijkingsvergunning ter visie
Nederweert	Ospeldijk	12	ontwerp omgevingsafwijkingsvergunning ter visie
Weert	Grijze Heide	9	bestemmingsplan in voorbereiding
Sittard-Geleen	Holtum Noord	9	omgevingsafwijkingsvergunning in voorbereiding.
	Totaal voor 2020	89	

Er ligt een opgave voor 95,5 MW en er is op dit moment 12,3 MW gerealiseerd zodat 83,2 MW nog gerealiseerd moet worden. Dit staat vermeld in de toelichting bij het Provinciaal Inpassingsplan⁴:

“Zoals eerder aangegeven bedraagt de opgave voor Limburg 95.5 MW. Daarvan is reeds 12,3 MW gerealiseerd in de gemeenten Leudal en Heerlen (stand april 2018). Dit houdt in dat nog 83,2 MW aan nieuw windvermogen moet worden gerealiseerd. Dit zijn bijvoorbeeld 28 windturbines van 3 MW. De omvang van de projecten in Limburg liggen tussen de 5-30 MW.”

⁴ http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9931.PIPWPGV-ON01/t_NL.IMRO.9931.PIPWPGV-ON01.html

20170562

Pagina 15

31-07-2018

In de Nota van Zienswijzen zoals die hoort bij het ter inzage gelegde PIP, vinden we het volgende foutieve overzicht:

Standpunt Gedeputeerde Staten

Voor de provincie Limburg is de opgave om in totaal 95.5 MW aan windenergie te realiseren. Op dit moment is daarvan 12.3 MW gerealiseerd en wel op locaties in de gemeenten Leudal en Heerlen. In de volgende tabel treft u meest recente de informatie aan met betrekking tot initiatieven om de overige 83,5 MW te halen:

Gemeente	Project	Omvang (MW)	Stand van zaken
Venlo/Horst aan de Maas	Greenport Venlo	34	Bestemmingsplan afgewezen
Peel en Maas	Egchelseheide	20	Omgevingswijzigingsvergunning afgegeven
Leudal	Kookepan	11.5	ontwerp Omgevingswijzigingsvergunning ter visie
	Helbloem	8	ontwerp Omgevingswijzigingsvergunning ter visie
Nederweert	Ospeldijk	14	ontwerp Omgevingswijzigingsvergunning ter visie
Weert	Grijze Helde	9	Omgevingswijzigingsvergunning in voorbereiding
Sittard-Geleen	Holtum Noord	9	Omgevingswijzigingsvergunning in voorbereiding
	Nieuwe vermogen voor 2020	94	
Leudal	Windpark Neer	11,7	In bedrijf
Heerlen	De Beltel	0,75	In bedrijf
Totaal		106.5	

De optelling van het aantal MW is echter onjuist! De optelling is niet juist. Een juiste optelling leidt tot 105,5 MW en 117,95 MW.

Bij een juist optelling komen we tot het volgende overzicht:

Gemeente	Project	Omvang (MW)	Stand van zaken
Venlo/Horst aan de Maas	Greenport Venlo	34	Bestemmingsplan afgewezen
Peel en Maas	Egchelseheide	20	Omgevingswijzigingsvergunning afgegeven
Leudal	Kookepan	11,5	ontwerp
	Heibloem	8	Omgevingswijzigingsvergunning ter visie
Nederweert	Ospeldijk	14	ontwerp
			Omgevingswijzigingsvergunning ter visie
Weert	Grijze Heide	9	Omgevingswijzigingsvergunning in voorbereiding
Sittard-Geleen	Holtum Noord	9	Omgevingswijzigingsvergunning in voorbereiding
Nieuwe vermogen voor 2020		105.5	
Leudal	Windpark Neer	11,7	In bedrijf
Heerlen	De Beitel	0,75	In bedrijf
Totaal		117.95	

De voorgenomen plannen voorzien dus sowieso in meer dan de vereiste opgave, 105,5 MW in plaats van 83,2 MW.

Echter, in de berekeningen wordt ten onrechte met een te lage capaciteit gerekend.

U ziet dat bij Windpark Greenport wordt uitgegaan van 30 MW. Feit is dat de aanvraag betrekking heeft op 38 MW. Als we al deze initiatieven nader bekijken, dan moeten we

constateren dat de cijfers niet kloppen. Hieronder treft u een overzicht aan van de diverse projecten.

- Egchelse Heide

Uit de omgevingsvergunning Egchelse Heide (5 turbines):

Projectbeschrijving

Windpark Egchelse Heide is een nieuw te realiseren windpark bestaande uit vijf turbines incl. bijbehorende voorzieningen (waaronder de bedrijfswoning/locatie Haambergweg 19 te Beringe) van elk circa 4 MW in het buitengebied van Egchel-Panningen-Beringe (voor de exacte locatie wordt verwezen naar de stukken behorende bij de aanvraag). De aanvraag betreft de realisatie van 5 windturbines passende binnen een gegeven bandbreedte. Er wordt daartoe in de aanvraag een bandbreedte gegeven met de maximale en de minimale turbineafmetingen voor wat betreft de ashoogte en rotordiameter. Een selectie van het definitief te realiseren windturbintype (alle vijf de turbines moeten qua type gelijk zijn) vindt later plaats op basis van vergunde bandbreedte. Het opgesteld vermogen volgt uit deze keuze en zal circa 20 MW zijn. In de bij deze aanvraag behorende bijlage zijn de bandbreedtes vermeld voor de maximale ashoogte en de maximale rotordiameter van de windturbine. Zie hiervoor ook de onderstaande tabel.

Elke turbine heeft daar een opbrengst van 4 MW en een totale opbrengst van 20 MW terwijl in het overzicht wordt gerekend met 15 MW.

- Project Kookepan met 3 turbines:

Uit: beoordeling principeverzoek

Gegevens windpark		
	Initiatief (september 2016)	Principeverzoek (juni 2017)
Initiatiefnemer	Coöperatie REScoop Limburg	Coöperatie Leudal Energie, BV De Kookepan i.o.
Locatie	Kookepan, gemeente Leudal	Kookepan, gemeente Leudal
Aantal windmolens	3	In principe 3, minimaal 2
Ashoogte	Circa 120 meter	115 - 135 meter
rotordiameter	120 meter	115 - 141 meter
Vermogen	Max 3,5 MW	Max 4,5 MW
Verwachte jaarlijkse productie	7 GWh	15 - 22 GWh

Hieruit blijkt dus dat er een vermogen van max 4,5 MW wordt behaald terwijl wordt gerekend met 3 MW. Hier wordt dus een capaciteit behaald van 13,5 MW.

- Locatie Heibloem.

Uit: Project Boerderijweg van Zuidenwind:

worden benut. De turbines in dit plan zullen over een ashoogte van 110 - 135 meter en een wiew-diameter van 115 - 141 meter beschikken. Het maximale vermogen per windmolen bedraagt tus-sen de 3 en 4,5 MW.

In de tabel is uitgegaan van 5 MW voor 2 turbines (2,5 MW per turbine). Het vermogen bedraagt echter tussen de 3 en 4,5 MW. Deze turbines moeten ook nog gerealiseerd worden zodat de meest actuele techniek gebruikt zal worden. We mogen dus uitgaan van 2 x 4,5 MW. Deze turbines leveren dus 9 MW.

- Windpark Ospeldijk:

Er wordt gerekend met 12 MW en ook dat is onjuist. Uit het principeverzoek aan de gemeente Nederweert blijkt:

Het windpark zal bestaan uit een korte lijnopstelling van 4 windturbines met een lengte van circa 1,5 á 2,0 km. Vooralsnog wordt gedacht aan windturbines met afmetingen in een bandbreedte van circa 100 tot 130 meter as-hoogte en een rotordiameter van 100 tot 130 meter. Het nominale vermogen van de windturbines zal in de orde van grootte van 2,5 – 3,5 MW liggen, waarmee het totale ver-mogen van het beoogde windpark tussen 10 tot 14 MW zal uitkomen. De productie van duurzame energie van het windpark is afhankelijk van de precieze invulling geraamd op 25 tot 40 miljoen KWh.

Ook hiervoor geldt dat de turbines nog geplaatst moeten worden en dat dus van de meest actuele stand van de techniek gebruik gemaakt zal worden. Er kan dus worden uitgegaan van 4 x 3,5 MW en dus van 14 MW.

- Grijze Heide

Van dat plan kan ik nergens via internet terugvinden wat het vermogen is. Ik ga er derhalve van uit dat 9 MW juist is.

- Holtum Noord

Uit de website van de initiatiefnemers blijkt dat deze turbines een vermogen hebben van 3 MW (<https://www.windparkholtumnoord.nl/veelgestelde-vragen>)

Het gaat om vier turbines dus gaat het om 12 MW en niet om 9 MW.

Kortom, de cijfers zijn onjuist.

Als we een juiste berekening maken dan blijkt dat de doelstelling ruimschoots wordt gehaald met 4 windturbines op het Trade Port terrein.

Project	Aantal	MW per turbine	MW
Greenport Venlo	4	4,5	18
Egchelse Heide	5	4	20
Kookepan	3	4,5	13,5
Heibloem	2	4,5	9
Ospeldijk	4	3,5	14
Grijze Heide	3	3	9
Holtum Noord	4	3	12
Totaal			95,5 MW

Er ligt nog een doelstelling van 83,2 MW zodat, zelfs met een veilige benadering door niet uit te gaan van de maximale capaciteit, deze doelstelling wordt gehaald.

Immers, als we uitgaan van het overzicht in de Nota van Zienswijzen van 5 juni 2018 en uitgaan van 4 windturbines op Trade Port dan leidt dit tot het volgende overzicht:

Project	Aantal	MW per turbine	MW
Greenport Venlo	4	4	16
Egchelse Heide	5	4,0	20
Kookepan	3	4	11,5
Heibloem	2	4	8
Ospeldijk	4	3	14
Grijze Heide	3	3	9
Holtum Noord	4	3	9
Totaal			87,5 MW

Dus, ook dan wordt voldaan aan de doelstelling. Er is dus in het geheel geen noodzaak om in Venlo, buiten de voorkeursgebieden, 5 extra windturbines te plaatsen.

10. Een plan in afgeslankte vorm

Telkens wordt door de initiatiefnemers gesteld dat het niet rendabel is om minder dan negen windturbines te realiseren. Wat mij opvalt dat dit voetstoots wordt aangenomen en dat het bevoegd gezag daar geen vraagtekens bij stelt. Het kan niet zo zijn dat dit voor waar

wordt aangenomen zonder dat het wordt onderbouwd en zonder dat die onderbouwing wordt geverifieerd. Op grond van het bepaalde in artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dient het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen te vergaren. Dat betekent dat niet voetstoots een door de initiatiefnemers gedane uitspraak voor waar moet worden aangenomen dat een afgeslankt plan niet rendabel zou zijn.

Daarbij komt dat de stelling, dat minder dan 9 windturbines niet rendabel zijn, ook niet juist kan zijn omdat elders in de provincie projecten van 2, 3, 4 en 5 windturbines worden gerealiseerd. Als een project van 2 windturbines al rendabel is, dan is een project van 4, waar wel draagvlak voor is, dat zeker.

Om u een beeld te geven van de lopende projecten, treft u hieronder een overzicht aan:

Project	Aantal
Greenport Venlo	9
Egchelse Heide	5
Kookepan	3
Heibloem	2
Ospeldijk	4
Grijze Heide	3
Holtum Noord	4

Uit het overzicht blijkt duidelijk dat bij 5 van de 7 projecten 4 of minder windturbines gerealiseerd gaan worden. Als op andere locaties projecten van 5 of minder turbines rendabel zijn, kan onmogelijk worden volgehouden dat het realiseren van 4 windturbines niet rendabel is.

11. Horizonvervuiling

Mede in het licht van het hiervoor gevoerde betoog over het ontbreken van de nut en noodzaak en het bewust achterwege laten van een duurzaamheidsvereiste bij de recent gerealiseerde logistieke bedrijven, moeten we vaststellen dat het nu gekozen alternatief leidt tot horizonvervuiling. Uiteraard is dat altijd het geval bij het plaatsen windturbines maar het plaatsen van deze turbines kan achterwege blijven als voor andere alternatieve energiebronnen wordt gekozen die eenvoudig bij de logistieke bedrijven geplaatst kunnen worden, zoals zonnepanelen. In ieder geval constateert u ook in de toelichting bij het

ontwerp-inpassingsplan dat er sprake is van negatieve effecten op de omgeving. Ik citeer een passage uit paragraaf 4.3.1. van de toelichting bij het inpassingsplan:

"Voor landschap geldt dat grotere windturbines leidt tot meer aantasting van de bestaande landschappen, een groter horizonbeslag, meer gevoel van insluiting, een sterker verkleinend effect op landschap en een groter negatief effecten op de beleefbaarheid van de schaal van het landschap. Voor het aspect slagschaduw leiden grotere windturbines tot grotere effecten."

In paragraaf 5.1.3. van de toelichting concludeert u:

"5.1.3 Conclusies

Cultuurhistorie en landschap

1. Aansluiting op bestaande landschappen

Het windpark tast met de grote maat windturbines de schaal van het landschap aan. Daarnaast is de lijn onderbroken, hierdoor ontbreekt de continuïteit waardoor de opstelling niet volledig als lijnelement herkenbaar is

2. Effect op waarneming en beleving

Het windpark veroorzaakt een groot horizonbeslag vanwege de combinatie van een lijnopstelling en een grote maat windturbines. Het gevoel van insluiting is relatief groot bij het windpark vanwege de grote maat van de windturbines. Dit heeft een negatief effect op waarneming en beleving van het landschap vanaf een korte afstand tot de windturbines. Het windpark heeft een negatief effect op de beleefbaarheid van de schaal van het landschap door de grote maat van de windturbines. De opstelling hierdoor een sterk verkleinend effect op het landschap."

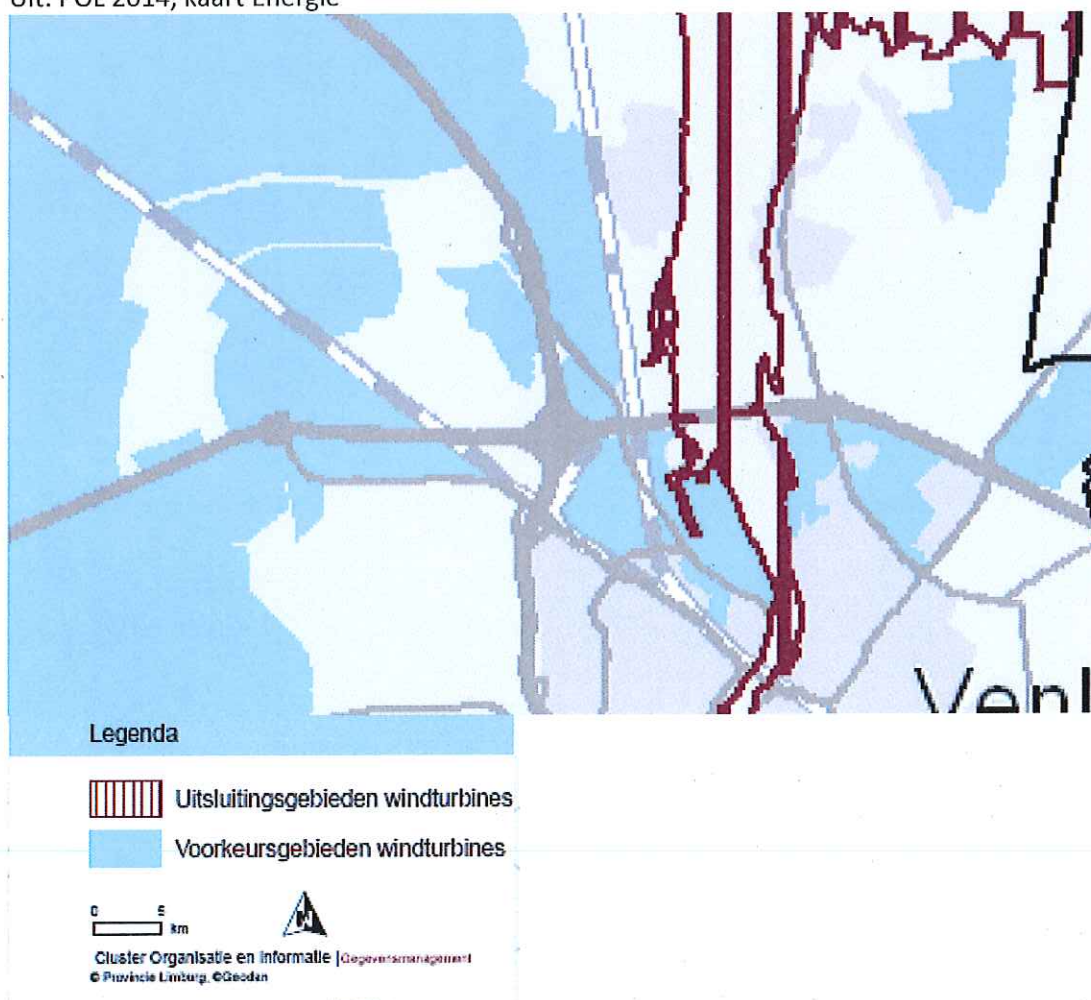
In de toelichting wordt dus ook geconcludeerd dat met windturbines van deze omvang het landschap wordt aangetast. In het kader van een belangenafweging tussen enerzijds de belangen voor de bewoners van Blerick en Boekend en anderzijds het belang van alternatieve energiebronnen, had het belang van de bewoners moeten prevaleren. Zeker nu andere alternatieve energiebronnen met een beduidend minder grote impact ook gerealiseerd kunnen worden.

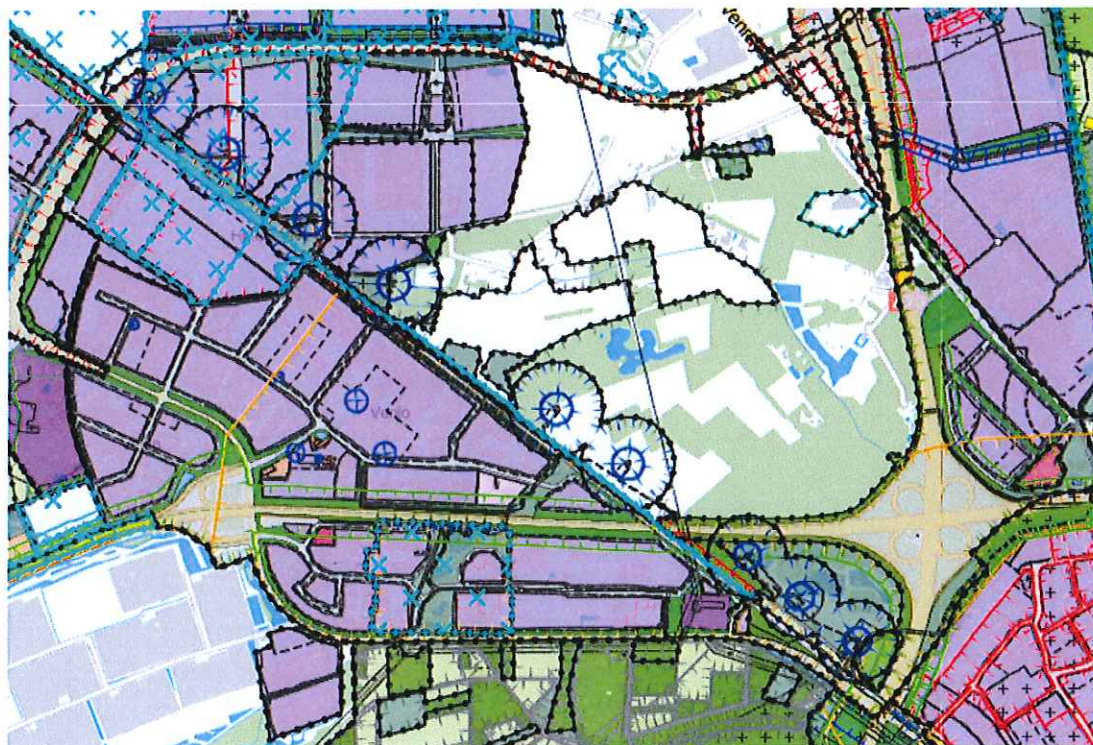
In het milieueffectrapport scoort, wat landschap & cultuurhistorie/ ecologie-gebieden betreft, het nu aan de orde zijnde voorkeursalternatief "zeer slecht". Daarbij is nog geen enkele rekening gehouden met de aangrenzende natuurgebieden Koelbroek en Crayelheide.

12. Strijd met provinciaal beleid

Door Provinciale Staten van Limburg is het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL 2014) vastgesteld. In dat kader zijn voorkeursgebieden aangewezen. Uit de POL-kaart "energie". Door de provincie zijn deze voorkeursgebieden aangewezen

Uit: POL 2014, kaart Energie

Uit de vergelijking van de plankaart met de POL-kaart, blijkt duidelijk dat de vier noordelijke windturbines binnen het voorkeursgebied zijn gelegen terwijl de vijf zuidelijke windturbines buiten dit voorkeursgebied vallen, hetgeen in strijd is met de Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL 2014).

De provincie heeft zich voor een aanzienlijke opgave gesteld. Voor Limburg is de opgave om minimaal 95,5 MW te realiseren aan opgesteld windvermogen in 2010. Uitgaande van het energiegebruik in Limburg in 2012 betekent de energietransitie van 14% in 2020 dat de energiebehoefte duurzaam moet worden opgewekt. Gelet op de opgave is op grond van POL 2014 een brede en grootschalige toepassing van beschikbare technieken noodzakelijk met de gelijktijdige ontwikkeling van nieuwe technieken. Als voorwaarde hiertoe wordt genoemd dat de omgevingskwaliteit de aandacht heeft en tevens rekening dient te worden gehouden met het ruimtebeslag.

De POL schrijft voor hoe de aanpak ten aanzien van windenergie dient te verlopen. De aanpak van windturbineopstellingen dient te bestaan uit een combinatie van realisatiestrategie (hoe) en plaatsingsvisie (waar).

In het POL is ook duidelijk omschreven wat de plaatsingsvisie is ten aanzien van windturbines. In het POL is omschreven dat een aantal gebieden zich het beste lenen voor de nieuwe generatie windturbines:

“Wij willen dan ook stimuleren dat nieuwe ontwikkelingen met name plaatsvinden in deze voorkeursgebieden:

- *Grootschalige landschappen in de jonge Peelontginningen van Midden- en Noord-Limburg;*
- *Gebieden aan de provinciegrens waar reeds turbines staan opgesteld;*
- *Grotere industrieterreinen en ontwikkelingsgebieden voor veehouderij en glastuinbouw;*
- *Daar waar clusters van tenminste 6 turbines kunnen worden opgesteld.*

Uit het plan-MER blijft dat deze gebieden voldoende potentie hebben om de opgave te verwezenlijken.

Een landschapontwerp maakt onderdeel uit van de plaatsingsvisie om een goede kwalitatieve inpassing te borgen. Concentratie van windturbines vinden wij hierbij van belang om de impact van turbines op het landschap te beperken. Dit is op Limburgs schaalniveau te bereiken door concentratie in de genoemde voorkeursgebieden en op regionale schaal door de voorwaarde dat projecten tenminste een omvang hebben van 3 turbines.”⁵

Uit het POL 2014 blijkt nadrukkelijk dat de aanleg van windturbines in de aangewezen voorkeursgebieden gerealiseerd moet worden. Nu uit onderhavige plannen blijkt dat vijf turbines buiten het voorkeursgebied van het POL 2014 zijn gepland en dat er geen moverende redenen zijn de turbines buiten het voorkeursgebied van het POL 2014 te plaatsen, zijn de plannen in strijd met het POL 2014.

Dat de turbines binnen de voorkeursgebieden geplaatst moeten worden, blijkt ook uit de Milieueffectrapportage POL 2014 waarin op pagina 42 het volgende staat vermeld⁶:

⁵ POL 2014, p. 111-112

⁶ Plan Milieueffectrapportage POL 2014, pagina 42

energie	Tot 2020 afspraken over: • CO₂ besparing van 20% • energiebesparing van 1,5 % per jaar • toegroeien naar 14% hernieuwbare energie	Geen kaartbeeld	Beperkte stimulering (mn met subsidieregelingen). Verantwoordelijkheid bij marktpartijen, consumenten en gemeenten	Taakstelling 95.5 MW via wind. Vestiging in voorkeursgebieden, niet in uitsluitingsgebieden. Kansencarta WKO	Actieve stimulering energiebesparing in de gebouwde omgeving, duurzame opwekking, innovatie in het netwe Actief uitnodigend en participerend beleid. V meer stimuleren door kansen/inspiratiekaart Bestuursovereenkoms WKO Masterplannen.

Ook uit het milieueffectrapport blijkt dus dat de vestiging in voorkeursgebieden dient plaats te vinden. De redenering, dat clusters van 6 of meer ook buiten een voorkeursgebied plaats kunnen vinden, blijkt niet uit de tekst van het milieueffectrapport maar ook niet uit de tekst van het POL 2014 omdat de tekst van het POL 2014 aangeeft dat het plaatsen van windturbines binnen de voorkeursgebieden dient plaats te vinden waarbij dan nog de voorkeur uitgaat naar de gebieden met de vier genoemde kwaliteiten. Indien de redenering zou zijn dat er bij zes turbines of meer altijd sprake is van een voorkeursgebied dan ontbreekt de noodzaak om voorkeursgebieden aan te wijzen.

In het Plan-mer staat ook vermeld:

“Op energiegebied is er een forse transitie nodig (energiebesparing en duurzame opwekking) om aan de ambities te voldoen. Daarvoor zijn alle bronnen nodig. Windenergie krijgt in de POL bijzondere aandacht, Limburg heeft namelijk met het rijk afspraken gemaakt over het minimaal te realiseren vermogen. Dit concept geeft onze visie hoe en waar (voorkeursgebieden en uitsluitingsgebieden) deze opgave het best gerealiseerd kan worden.”⁷

Ook uit die passage blijkt dat windturbines in voorkeursgebieden gerealiseerd moeten worden.

Overigens is er ook geen sprake van een cluster van 6 of meer turbines maar een cluster van 4 turbines, een cluster van 2 turbines en een cluster van 3 turbines. Kortom, al zou de redenering wel gevolgd moeten worden, dan nog wordt niet aan het vereiste van clustering voldaan.

Indien er toch aanleiding zou zijn om het provinciale voorkeursgebied in de wind te slaan, dan moet worden nagegaan in hoeverre windturbines in het POL 2014 passen. De meeste

⁷ Plan MER pag. 39

windturbines zijn geprojecteerd in het gebied dat in het POL 2014 is aangeduid als “goudgroene natuurzone”.

Landelijk gebied

- Goudgroene natuurzone
- Zilvergroene natuurzone
- Bronsgroene landschapszone
- Buitengebied

In het POL 2014 staat over “goudgroen natuurzone” vermeld:

“In de goudgroene natuurzone staat beschermen en versterken van de natuur centraal, met bijzondere aandacht voor de Natura2000 gebieden en de natuurbeken. Ook de hydrologisch gevoelige natuurgebieden (waaronder de natte parels) vragen om aandacht.

Recreatief medegebruik van de natuur willen we optimaliseren. Van belang is een goede maatschappelijke verankering van natuur(beleid).”⁸

Verder staat over “goudgroene natuurzone” vermeld:

“Goudgroene natuurzone

Gebieden waar natuur en natuurontwikkeling het primaat hebben vanwege de voorkomende waardevolle flora en fauna, vaak van (inter)nationale betekenis (zoals de Natura2000-gebieden).

Accenten:

Realisatie areaaluitbreiding natuur (zie 7.2)

Recreatief medegebruik (zie 7.2)

Terugdringen milieubelasting (zie 7.2, 7.4 en 7.6)”⁹

“Goudgroene natuurzone

Dit betreft het Limburgse deel van het nationale natuurnetwerk en omvat de belangrijkste bos- en natuurgebieden, waaronder de Natura2000-gebieden, inclusief de reeds gerealiseerde areaaluitbreidingen natuur), én de nog te realiseren areaaluitbreidingen natuur.

De buitenbegrenzing van de goudgroene natuurzone is vrij nauwkeurig begrensd, maar omvat ook op bestemmingsplanniveau ook andere functies. (Voor een meer uitgebreide toelichting: zie 7.2 en de toelichting bij de omgevingsverordening)”¹⁰

“Het belang van een robuust natuurnetwerk

Voor het in stand houden van de voor ons land kenmerkende natuurwaarden is en blijft het tot stand brengen van een robuust nationaal natuurnetwerk - het Limburgse deel wordt gevormd door de goudgroene natuurzones (onderstreept RV) - van cruciaal belang. Het realiseren van een ecologisch functionerend netwerk is en blijft een centraal onderdeel van het nationale natuurbeleid.”¹¹

⁸ POL 2014, pagina 11

⁹ POL 2014, pagina 24

¹⁰ POL 2014, pagina 26

¹¹ POL 2014, pagina 145

"7.2.4.1 Goudgroene natuurzone

Tot 2027 moet er nog circa 3.500 ha gebied tot goudgroene natuur worden omgevormd. Daarbij zetten we in op een basisinrichting gericht op zo sober mogelijke realisatie van de natuurdoelen, die nader zijn geconcretiseerd in het provinciaal natuurbeheerplan. Over verwerving, inrichting en beheer worden meerjarige afspraken gemaakt met natuurorganisaties, via herinrichtingsprojecten (IGU's) en via subsidies voor individuele grondeigenaren en samenwerkingsverbanden van natuurbeheerders. Afspraken over kwaliteitsbehoud en plaatselijke kwaliteitsverbetering in de bestaande natuurgebieden in goudgroen vinden plaats via uitvoeringsovereenkomsten met de terreinbeherende natuurorganisaties en de koepels van particuliere grondeigenaren. Natuurcompensatieverplichtingen worden mede ingezet om areaaluitbreiding van natuur in goudgroen te realiseren."¹²

Een aantal windturbines is ook geprojecteerd binnen de aanduiding "bronsgroene natuurzone". In het POL 2014 staat over "bronsgroene natuurzone" vermeld:

"De bronsgroene landschapszone, veelal geconcentreerd in en rond beekdalen en langs steilere hellingen in Zuid-Limburg, bestaat uit landschappelijk aantrekkelijke gebieden met een veelheid aan functies. De beken en beekdalen moeten klimaatbestendig zijn, dus toekomstige pieken en droogteperioden in de regionale waterafvoer kunnen opvangen, en invulling geven aan de Europese doelen. Ze bieden ruimte voor een duurzame ontwikkeling van grondgebonden land- en tuinbouw. Het is belangrijk om de specifieke kwaliteiten van het landschap, de kernkwaliteiten, te koesteren en monumentaal erfgoed te optimaal te gebruiken."

"Bronsgroene landschapszone

Beekdalen én gebieden met steilere hellingen met een grote variatie aan functies, in hoge mate bepalend voor het beeld van het Limburgs landschap. Omvat ook het winterbed van de Maas.

Accenten:

Kwaliteit en functioneren regionaal watersysteem (zie 7.3 en 7.4)

Ontwikkeling landbouw in balans met omgeving (zie 7.6)

Versterken kernkwaliteiten landschap en cultuurhistorie (zie 7.5)

Recreatief medegebruik (zie 7.2)"¹³

¹² POL 2014, pagina 147

¹³ POL 2014, pagina 24

“Bronsgroene landschapszone

Basis voor deze zone wordt gevormd door de rivier- en beekdalen en de steilere hellingen, voor zover die niet reeds onderdeel uitmaken van de goudgroene of zilvergroene natuurzones, én de relatieve rijkdom aan cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Het betreft overwegend landbouwgronden maar ook andere functies als verblijfsrecreatieve terreinen, woningen en linten van bebouwing kunnen voorkomen. De zonering is indicatief op kaart gezet, gemeenten kunnen dit verder specificeren. (Voor een meer uitgebreide toelichting: zie 7.5 en de omgevingsverordening)”¹⁴

“7.2.4.3 Natuur in de bronsgroene landschapszone

Zie voor de algemene aanpak de paragrafen over landschapsbeleid (zie ook 7.5). Daarbij speelt het stimuleren van de aanleg van natuur- en landschapselementen (bijvoorbeeld via subsidieregelingen als Groenblauwe diensten en prestatieafspraken met agrarische collectieven) een belangrijke rol.”¹⁵

“7.5.4 Aanpak bronsgroene landschapszone

Ruimte voor ontwikkelingen met respect voor de kernkwaliteiten Ons beleid is er op gericht om de (huidige) landschappelijke kernkwaliteiten van de bronsgroene landschapszone te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven.”¹⁶

13. Strijdigheid met de Omgevingsverordening Limburg 2014

Zoals gezegd zijn een aantal windturbines geprojecteerd binnen de aanduiding “goudgroene natuurzone”. Daarover is in de Omgevingsverordening Limburg 2014 het volgende bepaald:

“2.6 Goudgroene natuurzone

Artikel 2.6.1 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. Goudgroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Goudgroene natuurzone;
- b. wezenlijke kenmerken en waarden Goudgroene natuurzone: voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde

¹⁴ POL 2014, pagina 27

¹⁵ POL 2014, pagina 150

¹⁶ POL 2014, pagina 172

natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan

Artikel 2.6.2 Bescherming Goudgroene natuurzone

Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied dat deel uitmaakt van de Goudgroene natuurzone, maakt geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Artikel 2.6.3 Ontwikkelingen van groot openbaar belang

Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing op nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten, indien:

- a. er sprake is van een groot openbaar belang;
- b. er geen reële alternatieven zijn en
- c. uit het ruimtelijk plan blijkt dat en hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en voor het overige worden gecompenseerd, waarbij:
 - a. de compensatie niet mag leiden tot verlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden; en
 - b. de compensatie plaatsvindt:
 - op financiële wijze of
 - in natura in nog niet gerealiseerde delen van de Goudgroene natuurzone

Door de nu geplande activiteiten is er sprake van een nieuwe activiteit die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantast en derhalve wordt er in strijd met de Omgevingsverordening Limburg 2014 gehandeld.

Ook voor wat betreft de windturbines die gelegen zijn in een gebied met de aanduiding "bronsgroene landschapszone" is er sprake van strijd met de Omgevingsverordening Ruimte 2014.

Voor deze gebieden is het volgende bepaald:

"2.7 Bronsgroene landschapszone

Artikel 2.7.1 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder Bronsgroene landschapszone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Bronsgroene landschapszone.

Artikel 2.7.2 Bronsgroene landschapszone

1. De toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Bronsgroene landschapszone, bevat een beschrijving van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten, de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd. Bij de compensatie van de negatieve effecten op natuurwaarden (kernkwaliteit "Groene karakter") wordt de beleidsregel als bedoeld in artikel 2.6.7, tweede lid, gevolgd.
2. De kernkwaliteiten in de Bronsgroene landschapszone zijn het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf.
3. De kernkwaliteiten in de Bronsgroene landschapszone zijn nader uitgewerkt in de bijlage bij dit artikel."

Ook voor de windturbines die gepland staan binnen de aanduiding "bronsgroene landschapszone" staat vast dat het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-omgevingsvergunning in strijd zijn met de Omgevingsverordening Limburg 2014.

Hierover kan nog worden opgemerkt dat ook in de toelichting bij het plan wordt aangegeven dat de turbines binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) liggen en dat deze locaties met fysieke ingrepen ten behoeve van windturbines in de goudgroene natuurzones liggen bij windturbine 4 en 7, 8 en 9.

14. Structuurvisie Klavertje 4 is strijdig met het provinciaal beleid

Hiervoor is al aangegeven dat de vijf zuidelijk gelegen windturbines niet passen binnen het provinciaal beleid zoals verwoord in het POL. In de toelichting bij het plan geeft u aan dat in de Structuurvisie Klavertje 4-gebied de locatie voor alle 9 windturbines is aangeduid als 'Zoekzone windturbines'. Het zoekgebied zoals vermeld in de gemeentelijke structuurvisie stemt niet overeen met het provinciaal beleid zoals verwoord in het POL en kan derhalve niet dienen ter onderbouwing van het toestaan van de windturbines buiten het voorkeursgebied zoals door de provincie is vastgesteld.

De structuurvisie voor het Klavertje 4-gebied is in juni 2012 vastgesteld. Het POL 2014 is op 12 december 2014 vastgesteld, ruimschoots ná de structuurvisie. Het planologisch beleid dat ten grondslag moet worden gelegd aan de inpassingsplanprocedure en de omgevingsvergunning, is dus het POL 2014. In de structuurvisie wordt een zoekgebied aangewezen waarin alle negen windturbines in geprojecteerd zijn. Vijf van de negen windturbines zijn echter buiten het voorkeursgebied geprojecteerd. Indien Provinciale Staten de visie van GS ten aanzien van het toelaten van windturbines in een bepaald gebied zou volgen, dan had Provinciale Staten bij het vaststellen van het POL het voorkeursgebied wel verruimd.

Kortom, het gemeentelijk beleid is, voor wat betreft de vijf zuidelijk gelegen windturbines, strijdig met het provinciaal beleid.

15. Milieueffectrapport is niet deugdelijk en kan niet aan de besluiten ten grondslag worden gelegd

Zoals ook blijkt uit de notitie van Peutz worden de ontwerp-besluiten niet gedragen door het milieueffectrapport. Zo zijn er vier alternatieven beoordeeld waarbij telkens is uitgegaan van 9 of 10 windturbines terwijl als alternatief ook gekozen had kunnen worden voor minder turbines. Daarbij komt dat bij de keuze voor de alternatieven meteen duidelijk wordt dat alternatieven B en D afvallen zodat deze niet als volwaardige alternatieven beschouwd kunnen worden. Mede gelet op het POL 2014, de Omgevingsverordening Limburg 2014 en het provinciaal natuurbeheerplan, is het onbegrijpelijk dat met de aangedragen alternatieven is ingestemd en dat is gekozen voor het realiseren van drie windturbines in de oksel van de A67/A74

16. Geluid

De effecten van geluid van windturbines vertalen zich in het reguliere geluid en het laagfrequent (LFG) en infrason geluid.

Om na te gaan of onderzoeken, die ten grondslag zijn gelegd aan deze ontwerp-besluiten en het ontwerp-inpassingsplan, juist zijn uitgevoerd, is in onze opdracht en in opdracht van Arag, deskundigenrapporten opgesteld door Ingenieursbureau Peutz. Die rapporten zijn als bijlage bij deze zienswijze gevoegd en maken derhalve onderdeel uit van deze zienswijze.

Uit de rapportage van Peutz blijkt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat niet gegarandeerd kan worden en dat betekent dat er geen inpassingsplan kan worden

vastgesteld waarmee het oprichten van de windturbines mogelijk wordt gemaakt en geen omgevingsvergunning kan worden verleend.

a. Regulier geluid

Deze zienswijze richt zich tegen een planologisch besluit. Om te kunnen voldoen aan het criterium van goede ruimtelijke ordening, moet ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden gegarandeerd. Dat betekent dat het al dan niet voldoen aan geluidgrenswaarden niet automatisch betekent dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd¹⁷. In het akoestisch onderzoek dat is uitgevoerd, is getoetst aan het Besluit regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) en vervolgens is geconcludeerd dat op vrijwel alle woningen, met uitzondering van Heierkerkweg 14 en 16, aan de geluidgrenswaarden van het Activiteitenbesluit is voldaan.

Zoals gezegd, betekent het voldoen aan de normstelling van het Activiteitenbesluit niet automatisch dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat gegarandeerd is. Zo wordt er in het kader van de beoordeling van het Activiteitenbesluit via een omstreden rekenmodel beoordeeld of aan de norm op de gevel van de woning wordt voldaan terwijl bij de beoordeling van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ook moet worden beoordeeld of er een aanvaardbaar woon- en leefklimaat gegarandeerd is.

In Nederland is een norm gesteld in de vorm van de 47 dB-Lden en de 41 dB-Lnight. Dit zijn beide normen waarbij er sprake is van een jaargemiddelde waarbij er op sommige dagen en in sommige nachten meer geluid geproduceerd mag worden indien op een andere dag of in een andere nacht het geluidsniveau weer lager ligt. Uit het onderzoek "Beoordeling van laagfrequent geluid van windturbines in Maastricht, van Door Henrik Møller*, Steffen Pedersen*, Jan Kloster Staunstrup** en Christian Sejer Pedersen* (*Sectie akoestiek, **Vakgroep ruimtelijke ontwikkeling en ordening, Universiteit van Aalborg, Denemarken) van 10 april 2012 blijkt ook dat deze norm niet voldoet. In het onderzoek wordt in pagina 4.1. gesteld.

¹⁷ O.a. ABRvS 25 juni 2014, 201308293/1/A1 en ABRvS 25 oktober 2017, 201604144/1, ro. 10.6 derde alinea

Aangezien de meeste klachten betrekking hebben op het windturbinegeluid in de avond en nacht, staan we positief tegenover de aanvullende Nederlandse grens voor het niveau in de nacht L_{night} . Deze grens refereert echter ook aan een jaargemiddelde, waarbij in sommige nachten meer geluid mag worden geproduceerd indien in andere nachten het geluidsniveau weer lager ligt. Zo werkt het menselijk lichaam echter niet. Als je 's nachts door geluid wordt gewekt, heb je er niets aan wanneer later (morgen, na enkele dagen, wellicht pas na een week) nachten zullen volgen met weinig of geen geluidsoverlast. Naar onze overtuiging moeten grenzen gelden voor het werkelijke geluid dat in regelmatig voorkomende situaties optreedt.

Kortom, met het voldoen aan de dB-Lden en dB-Lnight, kan geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden gegarandeerd omdat de normstelling op gemiddelden is gebaseerd.

In de toelichting bij het plan wordt nog gesteld dat de colleges van de gemeenten Horst aan de Maas en Venlo een besluit genomen hebben over de maximale milieubelasting die zij aanvaardbaar vinden als gevolg van de ontwikkeling van Klaver 4 (bedrijven), de Railterminal en Spoorse Aanpassingen en het windpark tezamen. Dit vanwege de mogelijke cumulatieve effecten. Er is vervolgens een milieuplafond per aspect en per ontwikkeling bepaald. Dit is gebeurd in de Integrale Omgevingsbeoordeling 2016 (IOB). In de toelichting staat hierover vermeld:

“In het IOB zijn uiteindelijk negen turbineposities beoordeeld in een lijnopstelling op 150 meter van het spoor, uitgaande van turbines met een ashoogte van 120 meter en een rotordiameter van 122 meter.”

Bij de IOB is derhalve uitgegaan van windturbines met een ashoogte van 120 meter en een rotordiameter van 122 meter terwijl de aanvraag betrekking heeft op een ashoogte van 140 meter en een rotordiameter van 142 meter. De IOB kan derhalve niet ten grondslag worden gelegd aan het te nemen besluit omdat toen nog van andere uitgangspunten werd uitgegaan dan waar thans de aanvraag op ziet en waar de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan betrekking op hebben.

b. Laagfrequent geluid

Naast het “reguliere” geluid, is er bij windturbines ook sprake van laagfrequent en infrason geluid. Door de Staatssecretaris van infrastructuur en milieu is op 31 maart 2014 een brief aan de Tweede Kamer gestuurd over het laagfrequent geluid van windturbines. Daarin wordt geconcludeerd dat de huidige norm voor geluidhinder van windturbines (47 dB-Lden en 41 dB-Lnight) voldoet om laagfrequent geluid te voorkomen.

Deze conclusie wordt wellicht ingegeven door de politieke wens en doelstelling om energie uit alternatieve energiebronnen te halen maar gaat volledig voorbij aan buitenlandse onderzoeken waaruit blijkt dat de huidige normstelling voor het reguliere geluid onvoldoende is om de hinder en schade door laagfrequent geluid en infrasoon geluid te voorkomen. Dit blijkt ook uit Deense onderzoeken waarnaar ook in het hiervoor aangehaalde rapport van de Deense wetenschappers wordt verwezen. Ik verwijs u hiervoor naar paragraaf 3.3.1. van het rapport over de voorgenomen Maastrichtse windturbines. Hierin staat het volgende vermeld:

3.3.1 Achtergrond

Bij de voorgaande herziening van het wetsbesluit inzake het geluid van windturbines, in 2006, verklaarde het Deense milieuagentschap dat de regelgeving inzake laagfrequent geluid van windturbines niet nodig zou zijn, omdat aan de algemene drempel van 20 dB binnenshuis die voor andere bronnen wordt toegepast, automatisch zou worden voldaan als de normale geluidsgrenzen voor buiten werden nageleefd.

Uit de gegevens van het milieuagentschap zelf bleek echter dat dit niet zo was³³, en de jaren daarna voerden omwonenden die klaagden over laagfrequent geluid van windturbines, de druk op het milieuagentschap op. Bovendien werd de behoefte aan regelgeving ondersteund door wetenschappelijke bevindingen, waaronder de recentste in publicaties van Delta¹⁶ en de Universiteit van Aalborg^{6,17}.

In oktober 2010 bracht een rapport van de Universiteit van Aalborg ernstige fouten aan het licht in de gedeelten over geluid van de milieueffectbeoordeling (MEB) voor een prestigieus Deens testcentrum voor grote windturbines³⁴. De wet ter oprichting van het centrum moest worden herzien en de benadering van geluid van windturbines in de MEB kwam op de politieke agenda te staan in het parlement. De minister van Milieu beloofde daarop grenzen voor laagfrequent windturbinegeluid in te zullen voeren.

Kortom, ook in Denemarken werd, door de wetgever gesteld dat met de normstelling voor het reguliere geluid ook de nadelige gevolgen van laagfrequent geluid werden ondervangen. Uit onderzoeken bleek echter dat dit niet juist was en is een Deense norm ingevoerd. Door Arcadis is ook aan de Deense norm getoetst en geconstateerd dat op vier woningen niet aan de norm wordt voldaan. Vervolgens wordt gesteld dat wel aan de Vercammen-curve wordt voldaan en derhalve wordt de hinder én de overschrijding van de Deense grenswaarde, aanvaardbaar geacht. Daarbij wordt echter uit het oog verloren dat met de voorgenomen plannen turbines van 211 meter hoog worden opgericht die nog niet op een vergelijkbare plaats zijn gerealiseerd. Zonder enig praktijkvoorbeeld, met de daaraan gekoppelde praktijkmeting, is het onverantwoord om in te stemmen met deze plannen.

20170562

Pagina 37

31-07-2018

Zoals ook blijkt uit een recente uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State¹⁸ in het kader van bestemmingsplanprocedure voor een evenemententerrein, moet duidelijk zijn wat het effect van laagfrequent is op de binnenwaarde van woningen.

Voor wat betreft de reactie op de door Arcadis uitgebrachte rapporten verwijs ik u naar de rapporten die hierover door Peutz zijn opgesteld.

c. Infrasoone geluid

Laagfrequent geluid doet zich voor bij het frequentiegebied dat ligt tussen 10 en 160 Hz. Infrasoone geluid doet zich voor bij een frequentiegebied onder 10 Hz. Met verwijzing naar een recent Duits onderzoek van 24 maart 2016¹⁹ kan worden vastgesteld dat bij windturbines infrasoone geluid wordt veroorzaakt en dit infrasoone geluid ook kan leiden tot gezondheidsklachten. Ik verwijs u graag naar een aantal conclusies van dit recente rapport:

- *Tieffrequenter Schall wird bei den Gefahrenabwägungen nicht berücksichtigt. Gerade dieser tieffrequente Schall hat nach neuesten Erkenntnissen erhebliche Auswirkung auf die Gesundheit. Die andauernde Einwirkung auf den Menschen stört und schädigt die Gesundheit der Betroffenen insbesondere während der für die Erholung unabdingbaren, nächtlichen Schlafphase.*

Als conclusie (Fazit) wordt gesteld:

¹⁸ ABRvS 23 augustus 2017, 201607013/1, JM 121 met nt. J.S. Haakmeester

¹⁹ Gesundheitsgefahr durch die Anwendung überholter Normen und Richtlinien zur Bewertung von Schall, generiert durch große Windkraftanlagen, d.d. 24 maart 2016, Ing. G. Artinger, S. Johannsen, Dr. Henning Müller zum Hagen, Ing. B. Töpferwien.

Fazit:

Die in den Erlassen der einzelnen Bundesländern pauschal festgelegten Abstände zu Einzelhäusern und zur Wohnbebauung sind für heutige, große Windkraftanlagen bei weitem zu gering. Die tieffrequenten Anteile in der Schallemission von WKA werden nicht berücksichtigt. In Folge dessen führen die Schallemissionen der Windkraftanlagen anfangs zu massiver Belästigung und bei längerer Einwirkzeit zu gesundheitlichen Langzeitschäden bei einem signifikanten Anteil der Anwohner (ca. 20 bis 30%).

Der derzeitige rechtliche Rahmen für die Genehmigung und den Betrieb von Windkraftanlagen ist in keiner Weise ausreichend, den nach GG Art 2 garantierten Schutz der Gesundheit zu gewährleisten.

Bis zur definitiven Klärung wird ein Moratorium vorgeschlagen. Alternativ halten wir als Sofortmaßnahme einen Sicherheitsabstand von 15 mal Höhe der Windkraftanlage für angemessen, um den Schutz der Gesundheit zu garantieren. Als absolutes Minimum (bei weiterhin deutlichen Gesundheitsrisiken) ist ein Mindestabstand zu Wohnhäusern nach der 10-H-Regel in Anlehnung an die Länder-Öffnungsklausel und die Vorgaben in Bayern erforderlich. In Deutschland darf der Schutz der Gesundheit nicht unterschiedlich bewertet werden.

Omdat de in het verleden gebruikte onderzoeken voor het vaststellen van het geluid van windturbines onvoldoende zijn vanwege de geringe hoogte van de turbines en het feit dat er thans infrason geluid wordt waargenomen, wordt een moratorium geadviseerd in die zin dat een richtafstand van 15 keer de hoogte van de windturbine wordt aangehouden om gezondheidsrisico's te voorkomen. In ieder geval dient een minimumafstand van 10 keer de hoogte van de windturbine te worden aangehouden. Binnen die contour moeten geen windturbines worden opgericht. In het geval van de voorgestelde turbines betekent dit dat minimaal 3165 meter (15 x 211) als minimumafstand aangehouden moet worden om er zeker van te zijn dat er geen gezondheidsschade wordt veroorzaakt bij de bewoners van de omliggende woningen. Als absoluut minimum wordt 2110 meter aanbevolen.

Dit sluit ook aan bij het rapport "Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden" van het RIVM uit 2013. In dit rapport staat het volgende vermeld:

"Hinder en slaapverstoring zijn, evenals bij geluid van andere bronnen, de meest onderzochte effecten van windturbinegeluid. Het aantal publicaties over hinder en zeker van slaapverstoring van windturbinegeluid is echter beperkt. Oorspronkelijk waren de studies vooral afkomstig uit Nederland, Duitsland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk. Ten gevolge van systematische uitbreiding van het aantal windturbines neemt op dit moment de

aandacht wereldwijd toe. Dit komt onder andere tot uitdrukking in het groeiende aantal "congrespapers" en beleidsdocumenten op dit terrein (zie bijvoorbeeld Health Canada, 2011; Proceedings Internoise 2011, 2012; Proceedings ICA, 2013). Terwijl de eerste studies betrekking hadden op solitaire windturbines met een beperkt vermogen (150 kW) en een hoogte tot 30 meter, gaat het meer recent om windparken met vermogens variërend van 1,5-7,5 MW per turbine en een ashoogte die kan oplopen tot 135 meter.

Andere effecten op de gezondheid die in de literatuur met de blootstelling aan windturbinegeluid in verband worden gebracht, maar niet per se zijn bewezen, zijn onder andere directe invloed op het vestibulaire systeem (evenwichtsorgaan) door blootstelling aan infrageluid (zie paragraaf 3.3.1), psychische problemen, vermoeidheid, pijn, stijfheid, diabetes, hoge bloeddruk, tinnitus (oorsuizen), gehoorschade, cardiovasculaire ziekten en hoofdpijn/migraine." (pagina 22 van het rapport).

"Ook moderne windturbines produceren echter laagfrequent geluid en infrageluid (Doolan et al., 2012).

Laagfrequent geluid heeft een lange golflengte. Van geluid met een lange golflengte is bekend dat het relatief weinig wordt geabsorbeerd of gedempt door gevels en bij voortplanting door de atmosfeer.

Omdat het ook door de bodem niet of nauwelijks wordt geabsorbeerd, kan het geluid grote afstanden overbruggen en kan een bron van laagfrequent geluid op grote afstand (tot enkele kilometers) hoorbaar zijn en eventueel hinder veroorzaken.

Door de grote golflengte van LFG kunnen binnenshuis ook zogenoemde staande geluidsgolven optreden; criterium daarvoor is dat ten minste een halve tot enkele golflengten binnen de afmetingen van een kamer passen. Hierdoor kan het geluid op sommige plaatsen binnenshuis worden versterkt en op andere plaatsen juist verzwakt. LFG leidt soms tot trillingen van voorwerpen (rammelen of rattle), zoals ramen en deuren of glazen en bekertjes. Er is nog onvoldoende bekend over de samenhang van frequentie met hinder. Het vaststellen van een absolute grenswaarde is dan ook (nog) niet mogelijk. Mensen die gehinderd worden door LFG, horen dit geluid vaak als brommen, dreunen of zoemen. LFG wordt daarnaast vaak gevoeld als druk op de oren, druk op het hoofd of trillingen in het lichaam." (pagina 24 en 25 van het rapport).

"Afhankelijk van geografische en atmosferische omstandigheden, kan het geluid van windturbines tot op enkele kilometers hoorbaar zijn. Met de huidige geluidmodellen is er soms sprake van een onderschatting. Verheijen et al. (2011) concluderen dat onder ongunstige omstandigheden het geluidniveau rond 2 kilometer (tijdelijk) hetzelfde kan zijn als dat bij 700 meter onder neutrale condities. Een afstand waarboven van windturbines

helemaal geen effecten meer te verwachten zijn, zou dus zo groot zijn dat dit in Nederland het plaatsen van windturbines vrijwel onmogelijk zou maken (Verheijen et al., 2011)." (pagina 26 van het rapport).

"Verschillende recente studies laten een verband zien met de kwaliteit van slaap en slaapverstoring en de afstand van de woning tot de windturbine. Mensen die dicht bij een windturbine wonen, hebben volgens Nissenbaum et al. (2012) een significant mindere slaapkwaliteit. Shepherd et al. (2011) concludeerden dat verschillen in de kwaliteit van leven (gemeten aan de hand van de WHO HRQOLlijst) worden voorspeld door hinder en subjectieve slaapverstoring. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met die gevonden in relatie tot vlieg- en wegverkeer. Het expertteam van het Massachusetts Department of Environmental Protection (2012) concludeert dat slaap een complexe biologische toestand is die van belang is voor gezondheid en welbevinden, en dat er nog geen geschikte data beschikbaar zijn over de invloed van windturbines op de slaap. Er is, volgens het rapport, in epidemiologisch onderzoek in beperkte mate aangetoond dat er een verband bestaat tussen geluid van windturbines en slaapverstoring, maar dat het wel waarschijnlijk is dat geluid van windturbines de slaap verstoort." (pagina 33 van het rapport)

"De wieken passeren tijdens hun rondgang de mast en luchtlagen met verschillende windsnelheden. Daardoor kan de geluidssterkte variëren in het ritme van de ronddraaiende wieken. Dit kan leiden tot een ritmisch, soms impulsachtig geluid en is hoorbaar als regelmatige geluidspiepjes met een niveau tot ongeveer 5 dB boven de meer constante ruis die de windturbine uitstraalt (Van den Berg, 2005; Doolan et al., 2012). Dit treedt vooral op als de windsnelheid sterker toeneemt met de hoogte en dat is na zonsondergang, als de onderste luchtlagen afkoelen. Dicht bij een turbine kan men dit niet horen, omdat daar tijdens het draaien de afstand tussen waarnemer en wiektip sterk varieert waardoor de geluidssterkte juist tegengesteld varieert.

Sommige onderzoekers constateren dat het voorkomen van amplitudemodulatie en het aantal mensen dat daaraan wordt blootgesteld te klein is om verder onderzoek te legitimeren (Moorhouse et al., 2007). Van den Berg (2009a) constateert echter op basis van dezelfde gegevens juist dat amplitudemodulatie veel lijkt voor te komen. Anderen geven aan dat vooral interventie in het karakter van het geluid mogelijk soelaas biedt voor reductie van hinder. Lee (2011) onderzocht tijdens een luistertest de mate van hinder door amplitudemodulatie door geluid van windturbines. De resultaten toonden een statistisch significant effect op hinder. Op basis van dit resultaat adviseert Lee dat naast de equivalente geluidniveaus ook de amplitudefactor zou moeten worden meegenomen bij onderzoek. De wettelijke geluidsmaten, Lden en Lnight, houden geen rekening met deze variatie."

Het RIVM stelt dat om de invloed van windturbines op de gezondheid te kunnen beoordelen nog wetenschappelijk onderzoek nodig is. Nu, enkele jaren verder, wordt internationaal steeds meer een direct verband gelegd tussen gezondheidsklachten en het wonen in de nabijheid van windturbines. Het is duidelijk iets waarmee rekening moet worden gehouden en waarbij, als Nederlandse rapportages uitblijven, aansluiting moet worden gezocht bij onderzoeken die elders zijn verricht, zoals het aangehaald Duits onderzoek.

In ieder geval is duidelijk, dat de Nederlandse geluidsnormen, die onder andere geen rekening houden met laagfrequent geluid en infrason geluid, niet voldoen, de burger niet beschermen en dat derhalve ook geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat garanderen.

17. Trillingen

In de ontwerp-omgevingsvergunning wordt voor het onderdeel "trillingen" het volgende gesteld:

"Gezien de aard van de activiteiten en de afstand tot de dichtstbijzijnde trillingsgevoelige bestemmingen is trillinghinder niet te verwachten. Een onderzoek naar trillingen achten wij daarom niet nodig. Ook achten wij het daarom niet nodig hierover voorschriften op te nemen."

Die conclusie wordt niet onderbouwd. Immers, het draaien van de wieken veroorzaakt trillingen in de mast van de windturbine, die vervolgens via de fundering worden doorgegeven aan de bodem. Dat 'geen trillinghinder te verwachten is, is dan ook niet geloofwaardig. Een specifieke aanduiding op welke manier het opvangen van trillingen van de mast in de fundatie plaatsvindt, onderbouwd door berekeningen, is op zijn plaats om die bewering te onderbouwen.

Zonder een onderbouwing kan niet worden gesteld dat er geen sprake zal zijn van trillingen.

18. Voorwaardelijke verplichtingen

In de planvoorschriften is een voorwaardelijke verplichting opgenomen.

Deze luidt deze als volgt:

4.1.3 Voorwaardelijke verplichting

- a. De in 4.1.1 bedoelde windturbines mogen uitsluitend in gebruik worden genomen en gehouden indien:
1. voldaan wordt aan de artikelen 3.12 en 3.13 van de Activiteitenregeling milieubeheer voor wat betreft de normering voor slagschaduw;
 2. het maximale geluidsvermogen (LWA) 107dB bedraagt;
 3. het jaargemiddeld geluidvermogen (LE) niet meer bedraagt dan 102,6 dB(A) in de dagperiode, niet meer bedraagt dan 102,8 dB(A) in de avondperiode en niet meer bedraagt dan 103 dB(A) in de nachtperiode, met dien verstande dat in afwijking hiervan voor de meest noordelijk gelegen windturbine het jaargemiddeld geluidvermogen (LE) voor de nachtperiode niet meer dan 99 dB(A) mag bedragen;
 4. de obstakelverlichting is aangebracht conform een door de Inspectie Leefomgeving en Transport goedgekeurd verlichtingsplan.
- b. De in 4.1.1 bedoelde windturbines mogen uitsluitend gerealiseerd en in gebruik worden genomen en gehouden indien alle compenserende maatregelen conform een door het bevoegd gezag goedgekeurd natuurcompensatieplan NNN zijn genomen en in stand worden gehouden.

4.1.4 Afwijken van de voorwaardelijke verplichting

Gedeputeerde Staten kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.1.3 sub a onder 3 teneinde voor de windturbine ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - mastfundering 4' een hoger jaargemiddeld geluidvermogen (L_E) in de nachtperiode toe te staan, mits uit akoestisch onderzoek blijkt dat de geluidbelasting bij de woningen niet hoger wordt dan 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} .

Zoals ook ingenieursbureau Peutz concludeert, is er sprake van een inhoudsloze voorwaardelijke verplichting omdat de voorwaarde betrekking heeft op een jaargemiddeld geluidvermogen en dat is afhankelijk van de, in het betreffende jaar, opgetreden windsnelheden. Pas na afloop van het betreffende jaar kan de balans worden opgemaakt en kan het jaargemiddeld geluidvermogen worden berekend.

Het is dus goed mogelijk dat, bij hoge windsnelheden in de eerste helft van het jaar er gedurende de tweede helft van het jaar sprake is van het niet naleven van de voorwaardelijke verplichting. Omdat pas achteraf kan worden vastgesteld of al dan niet is

voldaan aan de voorwaardelijke verplichting, is deze voorwaardelijke verplichting in feite een inhoudsloze verplichting en derhalve in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel.

19. Verlichting

Ook de voorwaardelijke verplichting met betrekking tot het verlichtingsplan voldoet niet aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening. Er is immers sprake van een nader afwegingsmoment en dat is strijdig met het rechtszekerheidsbeginsel²⁰. Met de gestelde voorwaardelijke verplichting weten mijn cliënten niet waar ze aan toe zijn en kan ook geen handhaving worden afgedwongen als er overlast ten gevolge van de verlichting wordt ondervonden. Verder kan ook door de Provinciale Staten niet worden bepaald of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat omdat simpelweg niet duidelijk is hoe de obstakelverlichting er uit komt te zien.

Hetzelfde geldt ook voor het voorschrift zoals dat aan de omgevingsvergunning is verbonden. Als voorschrift is opgenomen:

1.13 Knipperende obstakellichten binnen het windpark worden onderling gesynchroniseerd. Binnen het windpark flitsen de obstakellichten gelijktijdig en gelijkmatig. Dit voorschrift is niet van toepassing als deze obstakellichten continu branden.

Er wordt dus niets geregeld over de intensiteit van de verlichting. Daarbij valt op dat in de overwegingen bij de ontwerp-omgevingsvergunning, die door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Venlo ter inzage is gelegd, nog werd gesteld dat de aanvrager heeft aangegeven dat hij bereid is om maatregelen te treffen, zoals het dimmen van lichten, het constant laten branden van de lichten in plaats van knipperen en/of horizonafscherming. Dit vinden we niet meer terug in deze ontwerp-beschikking.

20. Externe veiligheid

De voorgenomen windturbines zijn gepland in de directe nabijheid van een spoorlijn, een hoogspanningsleiding, een snelweg en een geplande railterminal. Door aanvrager is een Notitie Externe Veiligheid aangeleverd. In onze opdracht en in opdracht van Arag is door ingenieursbureau Peutz een rapportage opgesteld waarbij het rapport van Arcadis is beoordeeld en waarbij wordt geconcludeerd dat op basis van de door de aanvrager aangeleverde rapporten niet kan worden geconcludeerd dat er, vanwege veiligheidsrisico's,

²⁰ O.a. ABRvS 20 juli 2016, 201507020/2/R6, r.o. 3

sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Het rapport van Peutz maakt onderdeel uit van deze zienswijze.

Daarbij wens ik nog uitdrukkelijk op te merken dat bij de beoordeling van deze risico's moet worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan voor wat betreft de invulling van de percelen die binnen de invloedssfeer van de windturbines vallen. Ik verwijs u hiervoor naar rechtspraak waarbij ook, voor wat betreft risico's, moest worden uitgegaan van de mogelijkheden op een nabijgelegen perceel²¹. Ook Peutz constateert in haar rapport dat onvoldoende rekening is gehouden met de mogelijkheden die op de nabijgelegen percelen rusten. Ook om die reden kan derhalve niet worden geconcludeerd dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

21. Slagschaduw

Ten aanzien van het onderwerp slagschaduw is een onderzoek uitgevoerd waarbij wordt beoordeeld of aan de normstelling van het Activiteitenbesluit wordt voldaan. Omdat er sprake is van een planologische maatregel dient beoordeeld te worden of met de vastgestelde mate van slagschaduw sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en dus van goede ruimtelijke ordening. Dit staat los van de toets aan de normstelling van het Activiteitenbesluit.

22. Wet Natuurbescherming

Er is een Natuurtoets Windpark Greenport Venlo uitgevoerd. Die natuurtoets kan niet ten grondslag worden gelegd aan de vast te stellen inpassingsplan of het verlenen van de omgevingsvergunning omdat er nog een open eind zit aan het rapport. Er wordt immers gesteld:

“De grootste negatieve effecten van het windpark kunnen zich voordoen op populaties van vleermuizen. Daarom is deze soortgroep uitgebreid onderzocht en behandeld. In de te kappen bomen moeten voorafgaand aan de kap van de bomen mogelijk aanwezig verblijfplaatsen van gewone dwerg- en gewone grootoorvleermuizen worden onderzocht. Vanwege mogelijke mitigatie van de verblijfplaatsen, is het noodzakelijk ruim een jaar voorafgaand aan de bouw van de turbines met dit onderzoek te starten. Om een effect op de populaties van vleermuizen te voorkomen zijn stilstandstandvoorzieningen nodig om slachtoffers te beperken.”

²¹ ABRvS 14 september 2016, 201504978/1/A1, r.o. 15.1

In het mitigatieplan wordt dit nogmaals nader bevestigd:

“Alleen zomerverblijfplaatsen van kleine aantallen gewone dwergvleermuizen en gewone grootoorvleermuizen in bomen konden nog niet worden bepaald of uitgesloten. Op het moment van het onderzoek was nog niet exact duidelijk welke bomen gekapt moesten worden. Op het moment dat dat duidelijk is, wordt het onderzoek naar die bomen en in de directe omgeving ervan uitgevoerd”

Het bovenstaande betekent dat voorafgaand aan het werk niet bekend is of de te kappen bomen verblijfplaatsen bevatten van gewone dwergvleermuis en grootoorvleermuis. Als dat niet bekend is, kan ook niet worden gesteld dat het inpassingsplan op grond van natuurwetgeving haalbaar is. Ook bij de hiervoor genoemde verblijven is immers een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

In de toelichting bij het inpassingsplan stelt u zelf:

“Voor de realisatie van het Windpark Greenport Venlo dient een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming te worden verkregen voor verschillende soorten vleermuizen (, buizerd, bosuil en de das voordat het Windpark in gebruik genomen kan worden. De ontheffing is inmiddels aangevraagd bij de provincie Limburg. Het windpark kan niet eerder worden gerealiseerd voordat de ontheffing is verleend. Hiermee zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de verschillende soorten geborgd.”

Bij de stukken bevindt zich geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming of een activiteitenplan dat aantoont voor welke soorten een ontheffing wordt aangevraagd. Bij de stukken zit slechts een brief dat de ‘aanvraag’ ontvangen is.

Verder vallen een aantal onderdelen van de Natuurtoets op. Zo wordt bijvoorbeeld gesteld dat de Kamsalamander wel in het gebied voorkomt en dat het plangebied geschikt is, maar dat er, gezien de afstand, geen effecten zijn. Dit is een vreemde conclusie en het geeft aan dat de uitgevoerde natuurtoets onjuist en onvolledig is en niet ten grondslag kan worden gelegd aan de voorgenomen besluiten.

Verder is er geen rekening gehouden met het provinciaal natuurbeheerplan. Hierin worden de natuurgebieden aangeduid:

De windturbines staan gepland op korte afstand van de natuurgebieden Koelbroek en Crayelheide maar zijn tevens gepland binnen een locatie met een natuurwaarde. Het is dan ook onbegrijpelijk dat u voornemens bent om windturbines toe te staan indien de strijdigheid met het provinciaal natuurbeheerplan vaststaat.

23. Waardevermindering

Artikel 3.1.6. lid 1 onder f van het Besluit ruimtelijke ordening bepaalt dat de toelichting inzichten over de uitvoerbaarheid van een inpassingsplan moet bevatten. Er is een planschaderisicoanalyse opgesteld die onjuist is. Ter toelichting het volgende.

Op verzoek van Etriplus heeft SAOZ opdracht gekregen om een planschaderisico-analyse te maken voor het project "Windpark Greenport Venlo". De planschaderisicoanalyse heeft tot doel te inventariseren hoe hoog eventuele planschadeclaims zouden zijn, en daarmee of de voorgenomen plannen financieel haalbaar zijn. Over de uitvoerbaarheid van

inpassingsplannen moet inzicht gegeven worden op grond van artikel 3.1.6 lid 1 onder f Bro. Daartoe behoort ook de financieel-economische uitvoerbaarheid.²² Naar het oordeel van cliënten is de financieel-economische uitvoerbaarheid van het plan onvoldoende onderbouwd.

Rekening is gehouden met het vigerende bestemmingsplan "Trade Port Noord", "Trade Port Noord en park Zaarderheiken" en "Tradeport West-Oost". Vast staat dat het huidige bestemmingsplan de oprichting van windturbines niet toestaat.

Het bestemmingsplan "Trade Port Noord" heeft op de plekken waar windturbines 1,2,3,4 worden gepland, de bestemming "Groen" en "bedrijventerrein". Op grond van de bestemmingsplannen "Trade Port Noord en park Zaarderheiken" en "Tradeport West-Oost" waar de windturbines 5,6,7,8,9 zijn gepland, geldt in bestemmingsplan "Trade Port Noord en park Zaarderheiken" de bestemming "Natuur", en "Natuurlijke doeleinden met recreatiewaarden" respectievelijk voor bestemmingsplan "Tradeport West-Oost" de bestemming "Bos".

Op grond van de nieuwe plannen worden negen windturbines gerealiseerd, waarbij is uitgegaan van maximale ashoogte van 140 meter met een maximale rotordiameter van 142 meter voor de noordelijke turbines en van 122 meter voor de zuidelijke turbines. Zoals uit de planschadeanalyse blijkt zijn windturbines markante elementen in het landschap. Het karakter van de omgeving verandert door de plaatsing van de turbines volledig. Door de omvang van de turbines is er tevens sprake van aantasting van uitzicht en aantasting van de situeringswaarde. Tevens is door de komst van de turbines sprake van geluidhinder en slagschaduwhinder.

Ten aanzien van de slagschaduwhinder wordt in de planschaderisicoanalyse uitgegaan bij de aanmerking van de "gevoelige objecten" van 12 maal de rotordiameter van 122 meter. Ten onrechte is in de analyse geen rekening gehouden met de rotordiameter van 142 meter van de noordelijke turbines.

SAOZ concludeert dat er voor de omwonenden sprake kan zijn van hinder. Waarbij de hinder afhankelijk is van de situering van de woningen. De SAOZ hanteert een norm van 1,2 kilometer rondom het plangebied. SAOZ hanteert deze afstand als grens dat een eventueel nadeel bij grotere afstanden het normaal maatschappelijk risico van 3% niet zal overstijgen. Nog daargelaten of windturbines onder het normaal maatschappelijk risico vallen en of de

²² ABRS 5 december 2012, ECLI:NL:RVS:2013:1052

3% terecht wordt aangenomen, hiertoe ontbreekt namelijk iedere onderbouwing, is ten onrechte rekening gehouden met de 1,2 kilometer grens. Naar het oordeel van cliënten behoort een aanzienlijk ruimere afstand in de risicoanalyse te worden meegenomen. Objecten gelegen buiten deze zone van 1,2 kilometer van de dichtstbijzijnde windturbine zijn namelijk niet meegenomen.. Sowieso had rekening moeten worden gehouden, gelet op de hoogte en omvang van de turbines, met een afstand van 1464 meter. Gelet op hetgeen in deze zienswijze is opgenomen ten aanzien van het aspect 'geluid' dient zelfs een groter gebied te worden aangewezen als planschade-invloedssfeer. Om die reden had in ieder geval een afstand van ten minste 2110 meter moeten worden meegenomen om het risico-gebied planschade te duiden. Immers, uit jurisprudentie²³ blijkt dat er bij 10 maal de tiphoogte nog sprake is van gevolgen van enige betekenis. De tiphoogte is 211 meter zodat van een afstand van 2110 meter moet worden uitgegaan.

Door uit te gaan van een onjuiste grens ten aanzien van de invloedssfeer, is in de planschaderisicoberekening uit gegaan van een te kleine cirkel rondom de geprojecteerde turbines. Een cirkel van 2110 meter draagt er zorg voor dat de uit te keren planschadetelemoetkoming aanzienlijk hoger is dan de in de risicoanalyse opgenomen bedrag van € 150.000,--

Voorts wordt door de SAOZ gesteld dat er sprake is van voorzienbaarheid op grond van de "POL-aanvulling en planMER gebiedsontwikkeling Klavertje 4" dat op 20 november 2008 als ontwerp ter inzage is gelegd. Deze plannen zijn in 2008 ter inzage gelegd. De plannen die destijds ter inzage zijn gelegd geven niet weer dat een redelijk handelend koper bij de ter inzage legging van het plan minder zou betalen voor de gronden. De plannen waren onvoldoende concreet om in 2008 uit te gaan van voorzienbaarheid. Bovendien is een aantal turbines geplaatst buiten het door de POL 2014 aangewezen gebieden. Voorzienbaarheid van deze plannen zou sowieso niet aan de orde zijn.

De planschaderisico-analyse is onjuist tot stand gekomen. Het totale planschaderisico van de voorgenomen projecten is te laag ingeschat, waardoor de financiële en haalbaarheid van het plan in het gedrang komt. Er is ten onrechte uitgegaan van de conclusies van SAOZ.

Conclusie

Gelet op het hetgeen hiervoor is aangevoerd, kan geen andere conclusie worden getrokken dan dat een zorgvuldige belangenafweging en een zorgvuldige voorbereiding moet leiden

²³ ABRvS 14-03-2018, ECLI:NL:RVS:2018:860

20170562

Pagina 49

31-07-2018

tot het niet vaststellen van het provinciaal inpassingsplan en het weigeren van de omgevingsvergunning.

Ik hoop dat u als Provinciale Staten, zich beseft dat, indien u overeenkomstig de ontwerpbeschikkingen besluit, u bepaalt dat er windturbines van 2.12 meter hoog, nergens in Nederland zijn nog zulke hoge turbines geplaatst, op korte afstand van Blerick en De Boekend worden gerealiseerd met alle negatieve milieu- en gezondheidseffecten van dien.

Vriendelijke groet,
Goorts + Coppens

Ruud Verkoijen,
advocaat